

Tėvynė Savaitinis Laikraštis
Leidžiama kas Pėnyčia
Susivienijimo Lietuvių Amerikoje
PRENUMERATA METAMS:
Suvienuose Valstijose \$1.50
Kitoje Viešpatystėje \$2.00
T E V Y N Ė
307 W 30-th Str., New York, N. Y.

T E V Y N Ė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS.

The Lithuanian Weekly, Tėvynė
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
P. Jurgeliūtė, Sec'y & Business Mg.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
T E V Y N Ė
307 W 30-th Str., New York, N. Y.

Popiežius Nepriėmė Liet. Kunigų
Hindenburgas Vokietijos Prezidentu

Lenkai Ruošiasi Pagrobtį Klaipėdą

POPIEŽIUS NEPRIĖMĖ LIETUVOS KUNIGŲ.
Kaunas, bal. 10 d. (Musų koresp.). — Pasklido po Kauną žinios, kad kun. J. Purickis grįžta Lietuvon nepasimatęs su popiežium. Sakoma nieko negelbėjo visos padėtos pastangos ir Vatikanas — popiežius mūsų „garsaus“ kun. Purickio nepriėmė. Reikiama klerikalai galutinai susikompromitavo su savo Purickiu net prieš savo viešpačius — Vatikaną. Tuo tarpu jau popiežius atsiprašė už įvykusias Lietuvoje demonstracijas prieš Vatikaną ir Lietuvos vyskupai ir net pati valdžia. Dabar jezuitas Zeechini rengiasi vizituoti netik Lietuvos bažnyčias ir vienuolynus, bet net pareiškė reikalavimą Švietimo Ministerijai, kad jis nori vizituoti ir Lietuvos Universitetą. Matyt p. jezuitas Zeechini nemato jokio skirtumo tarpe vienuolyno ir mūsų universiteto, kuomet ir pastarąjį valdo marijonų vienuolis kun. Bučys. Tai tiek mūsų valdonams rupi Vilniaus reikalai.

HINDENBURGAS IŠRINKTAS VOKIETIJOS PREZIDENTU.

Pereitą sekmadienį, bal. 26 d., įvykusiuose Vokietijos prezidento rinkimuose laimėjo monarchistinių nacionalistų kandidatas feldmaršalas Hindenburgas. Balsai pasidalina sekamai: Hindenburgas 14,648,773; Marksas 13,760,089; Thaelmann (komunistų) 1,931,635; Išsklaidytų balsų 21,896. Viso balsų — 30,362,393. Hindenburgo pervirsis 888,684.

Šitie Vokietijos balsavimų daviniai sukėlė įvairiausio upo bangą visame pasauly. Ypač Prancija labai susirūpinusi šituo monarchistinių nacionalistų laimėjimu ir net rengiasi užprotestuoti prieš Hindenburgo išrinkimą, nes esą jis skaitomas pasaulinio karo kriminalistu. Laikė balsavimų daugely vietų įvyko net kruvinių susirėmimų tarpe priešingų partijų pasekėjų ir keli žmonės užmušti su keliasdešimt sužeistų.

LENKAI RUOŠIASI PAGROBTI KLAIPĖDĄ.

Kaunas, bal. 10 d. (Musų koresp.). — Pradeda pasitvirtinti rusų kartojamas žinios, kad įvykusioje slap-

aštria nota išpėjus Bulgarijos baltojo teroro ritierius, jie truputį aprimo.

IVAIRIOS ŽINUTĖS.

Netoli Naujos Škotijos pakraščio nuskendo Japonijos prekybinis laivas „Raifuku Maru“ su 38 žmonėmis. Du dideli Anglijos laivai pribuvo laiku į pagalbą, tačiau delei duktančios jūros negalėjo jokios pagalbos suteikti ir jiems bestovint minėtas laivas nuskendo. — Berlyno žinios skelbia, kad Maskvoje pastaruoju laiku yra 150,000 bedarbių, kurie yra šelpiami dalinamu maistu ir kurių 44% sudaro moterys. — Pereitą savaitę net dviem atvejais buvo jaučiamas žymus žemės drebėjimas daugely vietų Jung. Valst. — Valstybės Sekretorius Kellogg viešojoje prakalboje pareiškė, kad Amerika privalanti remti Tarptautinį Tribunalą, kad tuo būdu užtikrinus pasauliui taiką. — Pereitą savaitę Pri-

Iš Lietuvos Laikraščių

SNIPU BYLOS KAUNE.

Evo. 29 ir 31 d. karo lauko teismas Kaune svarstė šnipavimo Lenkijos naudai bylą. Teismo sprendimu trys kaltinamieji: Noreika, Karalenko ir Zablauskas pasmerkti mirtį. Zablauskui, kaip nepilnamečiui, mirties bausmė pakeista iki gyvos galvos sunkiųjų darbų kalėjimu. Kiti du kaltinamieji Jurkevičius-Priavalovas ir Gajevskis pasmerkti pirmas 4 metams sunkiųjų darbų kalėjimo, o antras — 2 metams.

Balandžio 1 d. buvo sprendžiama Dobrovolskaitės-Žukauskienės šnipavimo byla. Kaltinamoji pasmerkta 10 metų sunkiųjų darbų kalėjimo.

SUOMIJA IR LIETUVA.

Suomijos parlamentas bal. 2 d. ratifikavo arbitražo sutartį su Estija, Latvija ir Lenkija. Per debatus paaiškėjo, kad neturima svarbių politinių tikslų. Pareikšta taip pat simpatijos Lietuvai. Švedų partijos atstovas Šomanas ragina nepasiduoti Lenkijos įtakai lietuvių lenkų ginčė del Vilniaus. Užs. reik. min. p. Prokape atsakė, kad Suomija šiuo reikalu esanti neutrali ir santykiu su Lietuva esą ypatingai geri.

Šviet. min. Vekola reiškia pageidavimą kuogreičiausia sudaryti arbitražo sutartį ir su Lietuva.

ISIKURĖ VILNIEČIŲ SAJUNGA.

Kaune (Duonelaičio g. 5) isikurė Vilniečių Sąjunga tikslu vienyti vilniečius ir

Lietuvos Valdžia Išsigando „Tėvynės“

Neįleidžia SLA. Organo Lietuvon

PRIE ŠITO REAKCINIO ŽYGIO PRISIDĖJO AMERIKOS KLERIKALAI IR LIETUVOS KLERIKALINIAI ATSTOVAI.

Lietuvos klerikalinė reakcija žydų dienraščiui „Forward“ ir ant tiek išsismagino, kad tiesia kitų, kurių tarpe buvo ir 4 ar savo juodąsias rankas net 5 „Tėvynės“ egzemplioriai Amerikos lietuvių gyvenimui ir skirtingos laidos ir sugrąžinti jei imanytu, tai ir Amerikos iš skirtingų Lietuvos pašto lietuvių pažangiąją spaudą užstočiu, tad paštas užklausk Lietuvos konsulo p. Bielskio, gal vai aiškios teisybės skelbti apie šio žino ką daugiau apie sugrąžaligus Lietuvai jos klerikalų žintus laikraščius, kad paštas linijų valdonų darbus. Pereitos galėtų jau oficialės žinias prasaivaitės pradžioje „Tėvynės“ nešti tų laikraščių leidėjams. administracija gavo iš New Bet p. Bielskis esą pasakęs, Yorko pašto pranešimą, kuris prisiūstas pašto viršininko p. J. J. Kiely vardu ir kuriame praneša sekamai: „Keletas egzempliorių jusų laikraščio, adresuoto į įvairias Lietuvos dalis, šiomis dienomis sugrąžinta su pažymėjimu „GRAŽINAMA — Neįleidžiama“ (RETOUR— Non Admit). Yra suprantama iš pažymėjimo ant įvyniojimo viršelio, kad jusų laikraščiuvi yra uždrausta cirkuluoti Lietuvos pašte, vienok iki šiol šis ofisas dar negavo jokio oficialio pranešimo šiuo reikalu.

„Galima pažymėti dar ir tai, kad sugrąžinti egzemplioriai skirtingos laidos, kas reiškia, kad uždraudimas nėra taikomas bent kuriai vienai ypatingai laidai.“ Iš šito pašto pranešimo yra aišku, kad Lietuvos klerikaliniai reaktionieriai išsigando SLA. organo „Tėvynės“ aiškios pozicijos stovėti griežtoje Lietuvos valstybės reikalų sargboje ir todėl griežiai jau jiems priprišto reakcinio smurto politikos ir uždraudžia „Tėvynę“ įvežti Lietuvon. Matyt jiems labai nepatinka, kad „Tėvynė“ aiškiai faktus drąsiai pasako ir nevyniodama į bovelnų išvadų, nurodo gresiantį Lietuvai pavojų delei klerikalinių valdonų vedamos politikos, kaip vidujiniams, taip ir užsienio reikalais

„TEVYNE“ ISKUSTA IR AMERIKOS PAŠTUI. Nesulaukdamai pašto prisiūniant sugrąžintų iš Lietuvos „Tėvynės“ egz., kurių buvo pareikalauta grąžinti administracijai, kad sužinotus delko tie grąžinami egzemplioriai pasirodė taip baisūs Lietuvos klerikaliniams reaktionieriams, balandžio 23 d. pašaukta telefonu centralinė New Yorko pašto stotis ir iš atatinamo viršininko gauta daugiau informacijų tuo reikalu. Minimas viršininkas pranešė, kad tie sugrąžinti egzemplioriai išsiūsta „Tėvynės“ administracijai kaip to buvo reikalauta, vienok iki šiol tų egzempliorių negavome ir todėl negalima pasakyti kurie numeriai sugrąžinti ir kurie straipsniai taip išgąsdino klerikalinius Lietuvos valdonus. Matyt sukliuvo kur nors pašte ar gal ir visai pražuvo.

PRIKISTI NAGAI KLERIKALŲ IR NET LIETUVOS KLERIKALINIŲ ATSTOVŲ.

Jau pora mėnesių atgal mums pranešė „Tėvynės“ draugai, kad klerikalai duksta ant nurodo gresiantį Lietuvai pavojų delei klerikalinių valdonų vedamos politikos, kaip vidujiniams, taip ir užsienio reikalais

„TEVYNE“ ISKUSTA IR AMERIKOS PAŠTUI. Nesulaukdamai pašto prisiūniant sugrąžintų iš Lietuvos „Tėvynės“ egz., kurių buvo pareikalauta grąžinti administracijai, kad sužinotus delko tie grąžinami egzemplioriai pasirodė taip baisūs Lietuvos klerikaliniams reaktionieriams, balandžio 23 d. pašaukta telefonu centralinė New Yorko pašto stotis ir iš atatinamo viršininko gauta daugiau informacijų tuo reikalu. Minimas viršininkas pranešė, kad tie sugrąžinti egzemplioriai išsiūsta „Tėvynės“ administracijai kaip to buvo reikalauta, vienok iki šiol tų egzempliorių negavome ir todėl negalima pasakyti kurie numeriai sugrąžinti ir kurie straipsniai taip išgąsdino klerikalinius Lietuvos valdonus. Matyt sukliuvo kur nors pašte ar gal ir visai pražuvo.

Taipgi minimas viršininkas pranešė, kad kai tik paštas gavo vieną maišą sugrąžintų iš Lietuvos Amerikos laikraščių...

tis, kuris „purvina“ Lietuvos valstybę ir šmeižia sau nepatinkamus Lietuvai dirbančius žmones“. Esą kad ir atsitikime su kun. Purickio byla kam reikėjo šmeižti valstybę (! „T.“ Red.). Čionai p. Bielskis net ant tiek naiviai išsireiškė, kad esą jei „Tėvynė“ nepatinka ir yra kenkmingi kun. Purickis ar valdžios žmonės, tai gali juos patraukti teisman, bet negalima „purvinti valstybės“. Ir, pagaliau, esą negalima tokiu būdu „šmeižti“ valdžios ir valdančiosios partijos žmonių, kaip jusų laikraštis daro. Kuomet buvo užklausta p. Bielskio ką jis mano apie klerikalines spaudos šmeižtus pažangiųjų žmonių, tai mikšiodamas atsakė, kad kritikšionys dirba teisingai ir jų darbai yra pagirtini.

Taipgi p. Bielskis pakartojo ir „Vienybės“ ofise, kalbėdamas su „Tėvynės“ redaktorium ir kitiems žmonėms girdint, kad „Tėvynė“ yra Lietuvos valstybės „purvintoja ir šmeižikė“. Kitokio nusistatymo iš p. Bielskio ir tikėtis negalima — juk senai Amerikos lietuviams žinoma, kad jis yra iškimiamais klerikalų tarnas ir kiek tik galėdamas apaštalauja savo klerikaliniai partijai.

ATEINA EILĖ IR KITIEMS LAIKRAŠČIAMS.

Netik Brooklyno klerikalinėse sferose garsiai kalbama, bet net ir žvirbliai ant stogų čirškia, kad esą „atatinamas autoritetas“ iš Amerikos rekomendavo Lietuvos klerikaliniai valdžiai pirmiausiai uždrausti įleisti Lietuvon „Tėvynę“ ir „Sandarą“, kaip organizacijų organus, ir „Naujienas“, kaip dienraštį ir dar socialistinį, nes šitie laikraščiai daro didelę įtaką Lietuvos žmones. Kuomet užsibaigs triukšmas Amerikos lietuvių spaudoje ir draugijiniame gyvenime delei šitų laikraščių sustabdymo, tuomet eiti ir prie kitų pažangiųjų Amerikos lietuvių laikraščių, kad tą triukšmą palaikius iki pat busimų Lietuvos Seimo rinkimų. Esą keliais mėnesiais prieš Seimo rinkimus bus uždrausta įleisti Lietuvon visi pažangieji Amerikos lietuvių laikraščiai. Tai bus efektyviausias budas sumažinimai amerikiečių paramos Lietuvos pažangiesiems žmonėms kovoję prieš klerikalizmą.

Šitie klerikalų šukavimai pasitvirtina tuo ffaktu, kad kai kartas „Tėvynė“ pirmutinė uždrausta įvežti Lietuvon. Ir jei Lietuvos klerikaliniai reaktionieriai išdrįso išėiti prieš tvirtai organizuotą prieš 20,000 Amerikos lietuvių jėgą — Susivienijimą Lietuvių Amerikoje, kuris nėra jokia partinė organizacija, tai aišku kas laukia ir kitus Amerikos lietuvių laikraščius, kurie išdrįsta kritikuoti Lietuvos valdžią.

Galutinas išvadas ir mūsų kovos planus prieš šituos reaktionierių žygius paskelbsime vėliaus. Tuo tarpu norime pareikšti tik tiek, kad šitas Lietuvos valdonų žygis mūsų nei kiek nebaugina (Tąsa ant 8 pusl.)

„TĖVYNĖ“

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienį.

S. E. Vitaitis — Redaktorius, 307 W. 30-th St., New York City.

Visi raštai skiriami „Tėvynei“ turi būti siunčiami Redakcijos vardu ir turi būti su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo tuožiūros. Netinkami spaudai smulcūs raštai—korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikinama ir autoriams negražinama, jei nėra pridėta pašto ženklų jų sugrąžinimui.

VATIKANO VERGU UŽMAČIOS.

Neabejojame, kad kiekvienas tikras lietuvis pasi-piktino Lietuvos klerikalinių valdonų užmačiomis iškisti Lietuvą Vatikanu vergijon, kuomet perskaitė „Tėvynės“ num. 16 Lietuvos kunigų patiekto Lietuvos-Vatikanu konkordato projekto peržvalgą. Šitas lietuvių tautai gėdos dokumentas aiškiai parodo kas ištikrųjų rupi Lietuvos kunigams ir jų diriguojamiems klerikalams, kurie, ant nelaimės, šiandien valdo ir Lietuvos valstybę.

Šitas projektas yra ant tiek žalingas Lietuvai ir jos gyventojams, kad sunku tautai keliais sakiniais apskirti. Norint tinkamai jį ivertinti, reikėtų padaryti plati apžvalga kiekvieno jo straipsnio, ką su laiku gal ir galėsime patiekti. Tuo tarpu matome reikalo nors keliais ruožais išsitar-ti šio bausaus dokumento klausimu, kurio rengiamasi apodinti Lietuvą visokiais dykaduoniais, tin-giniais ir iš jos padaryti tikrą ubagyną.

Šitas projektas jau yra pertaisytas ir žymiai sušvelnintas. Mačiusieji žmo-nės originali projektai, su kuriuo buvo nudumęsi ir Vatikaną tuo laiku buvęs Seimo vice-pirmininkas kun. Staugaitis, tikrina, kad buvo daug žiauresnis ir parentas tikrais viduram-žių inkvizicijos dėsniais. Jame buvę net tokių daly-ku, kaip įvedimas vien bažnytinio teismo visiems prieš bažnyčią ir tikybą prasakaltėliams teisti ir bausiti. Pavizdžiu, koks nors laisvamani, kad ir pats Dr. Šliupas, pakriti-kuoja tikybos dogmas, arba kad ir kunigų smerktinus darbus, tuomet by kunigas gali įsakyti policijai tokį „prasakaltėlį“ areštuoti ir pristatyti bažnytiniam teis-mui, kuris jį teisia ir bau-džia. Ir nubaustasis nega-li kreiptis į valstybės civilį teisumą su apeliacija ir turi atkentėti bausmę, nors jis būtų nuteistas net sudegini-mui ar pakorimui. Buvo norėta bažnytinis teismas pastatyti aukščiau valsty-bės įstatymų jurisdikcijos ir įvesti Lietuvių tikroji viduramžių inkvizicija.

Nors dabar šitas straips-nis iš projekto ir išmestas, tačiau faktas pasilieka faktu, ant kiek yra persi-sunkę viduramžių kruvino-sios inkvizicijos raugu Lie-tuvos kunigai ir jiems tar-naujanti klerikalai. Sako-ma, net Vatikanu ponai pa-sipiktinę, kuomet perskaitę minimą projektą ir tuojaus išgūję atgal į Lietuvą kun. Staugaitį su tuo projektu,

net neleidę jam pasimaty-ti su popiežiumi ir persta-tyti jam šito dvidešimto amžiaus gėdos dokumento.

Vienok ir dabartinis pro-jektas, nors jau ir gerokai sušvelnintas, yra tokiu bai-siu Lietuvai pavojumi, kad kiekvienas protaujantis lie-tuvis turi stoti kovon prieš lietuviškuosius Vatikanu vergus, kad jie nedrįstų jo gyvenimam įkūnyti. Rei-čia atminti tas faktas, kad jo pavojus Lietuvai dar nepraejo — dar Lietuvą valdė nužeminti Vatikanu vergai ir jie neatsižadės šitų savo užmačių iki nepa-sieks užsibrėžto tikslo. Ir nėra mažiausios abejonės, kad jie stengsis tai atsiekti dar prie esamos Seimo su-dėties, kuomet jie kontro-liuoja 40 klerikalinių Sei-mo rąnkų. O kuomet su-paņčios Lietuvą Vatikanu vergijos paņčiais, tuomet jau bus nelengva iš jų iš-i-kivinklioti, nors klerikali-nė diktatura ir būtų nu-šluota nuo Lietuvos politi-nės arenos. Šito dokumen-to įvykinimą tik laikinai sutrukdė Vatikanu lenkiški žygiai prieš Lietuvą, sudar-ant Lenkijos-Vatikanu konkordatą. Ir pirmai pragai* pasitaikius, klerika-liniai valdonai juomi su-pančios Lietuvą ir pavers ją tinginių, dykaduonių ubagyną.

Paėmus tik kelis pačius svarbiausius šio projekto punktus, kiekvienam pro-taujantiems žmogui net šiurpu pasidaro, kas ištiktų Lietuvą ir jos gyventojus, jei tautai būtų vykinama gy-veniman.

1. Leidžiama Lietuvos vyskupams laisvai steigti visokius vienuolynus ir net verčiama jiems leisti įsigy-ti namus ir kitokią nuosavy-bę. Taipgi be didelių klu-čių gali kurtis Lietuvoje ir stačiai paties Vatikanu valdomi vienuolynai.

2. Visi kunigai, vyskupai ir vienuoliai pastatomai aukščiau Lietuvos įstatymų jurisdikcijos ir svietiškoji valdžia negali be vyskupų ar paties Vatikanu leidimo traukti atsakomybę by kurio nusikaltusio prieš įstatymus dvasiško, nei-gi gali liesti vienuolynų ar klebonijų, nežiurint kas juose būtų daroma. Paviz-džiu, jei kuriame nors vie-nuolyne apsigyventų ir pats popiežiaus draugas „prasakaltėlį“ areštuoti ir pristatyti bažnytiniam teis-mui, kuris jį teisia ir bau-džia. Ir nubaustasis nega-li kreiptis į valstybės civilį teisumą su apeliacija ir turi atkentėti bausmę, nors jis būtų nuteistas net sudegini-mui ar pakorimui. Buvo norėta bažnytinis teismas pastatyti aukščiau valsty-bės įstatymų jurisdikcijos ir įvesti Lietuvių tikroji viduramžių inkvizicija.

3. Milžiniški Lietuvos turtai ir dideli plotai žemės pavedami „Lietuvos bažnytinės provincijos“ globon, paliausuojami nuo mokesnių valstybei ir savi-valdybėms ir išimami iš valstybės įstatymų jurisdik-cijos. Kadangi „Lietu-vos bažnytinę provinciją“ savistoviai, be valstybės įstatymų įsikišimo, valdo Vatikanas, tad ir visi šitie turtai patenka tiesioginē Vatikanu nuosavybēn ir valdžion.

4. Lietuvos gyventojai kasmet turės sudėti apie 10

milionių litų mokesnių vien Lietuvos dvasiškosios ir tos „bažnytinės provincijos“ užlaikymui. Šiais metais, anot „Lietuvos Žinių“ ap-skaitliavimu, Lietuvos val-stybės išdūi reikia išmokėti apie 5 milijonai litų kunigų algoms ir kitiems galams, kurie išplaukia iš sujungi-mo bažnyčios su valstybe, o įgyvendinus šitą konkorda-to projektą pasidarytų dar kita tiek išlaidų valsty-bės išdūi, jei nedaugiau. O kadangi valstybės išdas nėra pripildomas nei iš Va-tikanu, nei iš paties dau-gaus ir tie milijonai litų reikia sudėti Lietuvos var-guoliams, tai lengva su-prasti kiekvienam, kokiu sunki mokesnių našta už-griūtų Lietuvos gyventojus.

5. Net Lietuvos kariuo-menės dvasinė kontrolė pa-vedama arkivyskupo ži-nion, o kadangi, kaip minē-jomē, Vatikanas savisto-viai valdo arkivyskupą, tad ir, kariuomenē atsiduria Vatikanu kontrolēn. Vadi-nasi, net Lietuvos apsigy-nimo jėgos norima supa-nęti Vatikanu paņčiais ir tuo būdu ją demoralizuoti, kad negalėtų laisvai ginti Lietuvos valstybės prieš visokius Želigovskius, ku-riuos globoja Vatikanas.

6. Šitas konkordatas no-rima padaryti amžinu, nes jame nepalieka jokios provizijos Lietuvai nuo jo atsisakyti ar jį pakeisti.

Verčiama net taikintis pri-silaikant kanonų teisių (bažnyčios įstatymų), jei kiltų bent kokiu nesusi-pratimų konkordato straip-sniu interpretuojant arba jei atsirastų nenumatytų sutartyje klausimų.

Tai tik keli patys svar-biausieji punktai, kurie aiškiai parodo kurlink veda Lietuvą Vatikanu vergų užmačios. Jau vien šituos kelis — punktus apibudinus užtenka, kad ir patys pro-taujanti katalikai gali ma-tyti, kokion sunkion vergi-jon norima įstumti Lietuvą šituo inkvizicijos dokumen-tu. Todel ir pareiga kiek-vieno išmintingo lietuviu kovoti visu griežtumu prieš šitokias Vatikanu vergų užmačias. Taipgi reikia eiti ir prie to, kad ir Lietu-voje, kaip kiekvienoje ci-vilizuotoje ir demokratin-goje valstybėje, būtų at-skirta būdyčia nuo valsty-bės ir mokykla nuo bažny-čios. Tik tuomet Lietuvos žmonės susilauks lengves-nių gyvenimo dienų, pasi-liuosuos nuo klerikalinės vergijos ir nubloks šalin juodosios inkvizicijos už-mačių pavojų. Kol prie šito supratimo didžiūma Lie-tuvos gyventojų neprieis, tol juos kankins juodoji klerikalizmo reakcijos sku-durai ir tol Lietuvai gru-mos visokios Vatikanu ver-gų užmačios. Laikas jau susiprasti Lietuvos pilie-čiams!

PERŽVALGA

Dar Vieno Kunigo Turtas. „Vienybė“ praneša sekamą žinutę:

„Gavome žinoti, jogei Lie-tuvon nuvažiavęs pasimirė (regis pereitą šeštadienį, kaip telegramas rašęs), kun. Baltrus Zindžius, kuris daug metų klebonavo Elizabeth, N. J. Jisai palikęs pinigais turto apie \$80,000. Šio turto administratori esąs pas-kirtas kokis ten Elizabete advokatas.“

Vadinasi, Kristaus įpėdiniai tarnauja varguoliams žmo-nėms... Labai tankiai paskuti-ni centą išlupa iš vargšo žmo-gaus už tikybinius, patarnavi-mus ir kriauną, dešimtimis ir šimtais tukstančių dolerių tur-tus ir mirdami palieka juos dievai žino kam. Savu laiku buvo rašyta „Tėvynėje“, kad mirdamas kun. Pautienius pa-liko svetimiems reikalams apie 150,000 dol., dabar vėl ir kun. Zindžius paliko apie 80,000 dol. ir vis tai iš varguolių žmonių išspausiti pinigai. Dar nebūtų taip bloga, jei musičkiai gau-dagrasiai kunigai nors mirda-mi tokius lietuvių varguolių su-lidėtus turtus paliktų savo tau-tos labdariniams ar kultūros reikalams. Bet dabar beveik kiekvienas jų visą savo turtą palieka svetimiems. Matyt neveltui mūsų nemirtina rašy-toja žemaitė parašė net vaizde-lį: „Kunigo naudą — velnias gaudu“. Ir keista gi, kad tie mūsų tamsūs žmoneliai dar ne-mato kokius turtus jie su-kriauna kunigams, atiduodami neretai paskutinį savo sunkiai uždirbtą centą neva Dievo garbei.

Tiesiasias Kelias Vatikanan... „Liet. Žinios“ praneša seka-mą įdomybę: „Niekas mūsų nepamoki-na. Nežiurint visą tautą su-judinusio Vatikanu elgesio kun. Narjauskas tebeorgan-

zuoja maldininkų kelionę Romą. Girdėti esąs prirašęs jau į 500 tokių pilgrimų. Kelionės išlaidos skelbiama nebe po 500, o po 600 litų. Kiek dar reikia turėti atski-rai. Išeina 600 lt. X 500 — 300,000 lt. be kitų pašalinii išlaidų. Jau vien ekonomi-niai skriauda, išmetant pus-milijonų litų už sienos.

„Bet kaip šiais metais jo-kią kelionę pateisinti morali-niai?... Ar jau pačių maldi-ninkų tarpe nesiranda žmo-nių su tautinio padorumo sa-vijauta, kad lig šiol po to kas įvyko nei vienas neisdrįs visieši nuo tokios kelionės atsiskirti“

„Juk šiuo momentu vykti klupčioti prieš Vatikaną ir laukti laiminimo iš rankos, kad tik laiminusios lenkų bu-delius, būtų daugiau kaip ne-padoru.“

Vadinasi, mūsų kunigams ir jų vadovaujamiems klerika-lams tiesiasias kelias tas, kuris veda stačiai į Vatikaną ir jiems visiškai nesvarbu kokias žai-das Lietuvai daro to Vatikanu plėšrieji politikieriai. Ir lie-tuviai dar nori, kad kulturin-gas pasaulis rimtai skaitytųsi su lietuvių tautos pareiški-mais, kad Vilnius yra neatski-riama Lietuvos dalimi. Jei pa-tys Lietuvos valdonai kelia-klupščiuoja prieš Vilniaus plė-šikus, tai ar galima norėti, kad svetimi žmonės rupintus, kad Vilnius atatektų Lietuvai.

Komunistų „Bešališkumas“. Amerikos lietuvių komunis-tinė spauda sukeliu stačiai „ka-čių koncertą“, kuomet „Tėvy-nės“ redakcija netalpina jos sėbrų nerimtų polemikų, kurias jie rašo neva SLA reikalais, bet visuomet niekina pasivēn-tusius SLA darbuotojus, kalba visokias nesąmones ir apsta-lina savo partijos agitacijai. Bet komunistinė spauda nei-

ŽMONIŲ SVEIKATA
Šį skyrių veda DR. S. BIEŽIS,
2201 W. 22-nd St., Chicago, Ill.
Visus šiam skyriui skiriamus rašinius rei-čia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai pažy-mėtu antrašu.

NEREIKALINGA BAIMĖ.
Rašo Dr. S. Biežis.

(Tąsa iš pereinio num.)
Kaip ir kas juos gali išgydyti, kad jie jokia liga neserga. Ta neva liga yra tik išsvajojimas, bereikalingas susirupinimas, kuris ilgainiui iš pilnai sveiko, tvirto žmo-gaus padaro niekam tikusį be tikslo vaikš-čiojantį kuną. Tai net prie ko be saiko rupestis priveda.

Rupestis kaip toksia yra neproduktin-ga butis. Ji nieko negaminā, neakstina nė prie jokios veikmės, o tuo tarpu eikvoja energiją kaip protinę taip ir fizinę. Ru-pestis, kaip pirmiau sakiau, neatitauso blo-gai nudirbtų darbų, neigi duoda galimybės geniau nuveikti businūs darbus. Žmogus, kuris daugel rupinasi, graužiasi tik pats save bergždžiai eikvoja. Iš to jis neturi nė mažiausios naudos. Rupestis yra nereikalinga sunki našta.

Svarbiausias klausimas šiame dalyke, kaip pasiliuosuoti nuo tos žalingos naštos. Atsakymas lengvas: Paliuk rupintis. Tai labai lengva pasakyti, bet kur kas sunkiau išpildyti. Čia tik jis pats tegali iš-sigydyti; jokie vaistai jo nepagydyd. Rei-čia suprasti, kad pasaulis yra tokis, kokį mes jį padarome. Jeigu jį piešime juo-dai, tai jis ir bus visai juodas. O jei i jį žiūrėsime iš šviesesnės pusės, tai viskas at-rodys skaisčiau, linksčiau. Kad ir gyve-nimas kartais nėra tokis, kokį mes malo-nėtume matyti, tai susigrauzimu, rupestiu jo nė kiek nepagerinsime. Kad ir blogiau-sioji padėty esant visgi galima rasti kas nors tokio, kuris pašalins tą šmėklā ru-pesties — susigrauzimo. Dauguma visų baimių — susirupinimų niekadods neiš-i-pildo. Tai kam dar rupintis.

Asmuo privalo kuomazžiausia rupintis, baimintis savo kuno įvairiais organais. Jūo mažiau jis domēs kreipia i kuno orga-nų veikmę, tuo jam naudingiau. Tuojaus turiu pastebėti, kad tai nereiškia visiškā užmiršimą sveikatos principų, kaip svei-

gu-gu, kuomet Amalgameitų Unijos organo „Darbo“ redak-cija neleidžia unijos nariams atsakyti — net į kriminalius šmeižtus, kuomet tuos šmeiž-tus paleidžia „Darbo“ redakto-rius draugai. Mat „Darbo“ redak-cijoje sėdi vyriausis komu-nistų komisaras p. Pruseika, todel kas leidžiama daryti vi-suomenės organizacijos organo „Darbo“ redaktoriui, už tą pa-tį ir net už teisingesni pasielgi-mą yra koliojamas ir smerkia-mas visu komunistiniu griež-tumu SLA organo redaktoriūs.

Štai „Varpe“ telpa Baltimo-kės Amalgameitų Unijos pro-sytojų skyriaus nario p. P. P. Jaro atsakymas i tulo p. Glave-co kriminalius šmeižtus net ant viso prosytojų skyriaus. Delko šitas atsakymas tolpa pašaliniam laikraštyje, o ne pa-čios unijos organe „Darbe“, tai p. Jaras paaiškina:

„Ši korespondencija buvo pasiūsta i A. C. W. of A. unijos organą „Darbas“, bet redaktoriūs Pruseika atsisa-kė ją talpinti, ir po trijų sa-vačių grāžino man atgal, sa-kydamas, kad Brolis Glavec-kas jau prisituntė savo at-šaukimą; jo žodžius tuo rei-kalu pažymėjau „Darbo“ nu-mery septintam.“

„Sulaukus „Darbo“ nr. 7, pasirodo, kad p. Glavecko atšaukimo nėra, o yra tik paties redaktoriaus trumpai atpasakota ištraukomis iš Glavecko korespondencijos, kur švelniai bandoma nudai-inti Glavecko šmeižtus, ir dar iš to matyti, kad Glavec-kas, vietoj prirodyti ar at-šaukti, bandė toliau teisti sa-vo smelžtus.“

kai ir ilgai gyventi. Visada reikia daboti savo sveikatos eigā, bet nesirupinti, nesigrauzinti, kad tarsi, štai kas nors negero ry-toj ar poryt tikrai atsitiks. Pastaroji mintis jau yra tikrai nereikalinga baimē-rupestis. Čia nereikia sumaišyti priežiūra su žalingu rupestiu.

Juokas yra geras vaistas gydyti viso-kius rupestis. Linksnumas, smagi drau-gija geriausias tonikas. Kas daugel rupi-nasi — baiminasi turētų draugauti su links-mais žmonėmis arba vaikais. Visada rei-čia vengti paniurēlių, kurie apart pasako-jimo savo išmislytų arba perdūtų bėdų nieko geresnio neturi pasakyti. Pastarieji la-bai pavojinga kompanija. Labai patartina žaisti linksmas žaismes su vaikais arba šiaip jau su linksmais žmonėmis.

Gilus kvėpavimas pagerina kraujo cirkuliaciją smagenose ir atgaivina nuvar-gusius nervus susirupinuso asmens. Tas taipgi gelbsti virškinimui ir šiaip jau tie-čia daugiau energijos, gyvumo. Kokis nors naudingas darbas, kad ir visai nepel-ningas, ar tai draugioj, šeiminoj arba pa-vieniai užsimant yra itin geras laiko pra-leidimas. Taipgi geras daiktas pamēgti savo darbā. Kiekvienam reikalingas ko-kis nors pašalinis užsiēmimas apart regu-lerio darbo, kad nedikiniauti ir tuomi duo-ti sau progā kankintis pragaištingomis mintiniais. Buti be užsiēmimo labai pavoj-ingas amatas.

Jeigu nori pasiliuosuoti nuo kankina-mų rupestių bandyk daryti šitaip: Visada buk kuomi nors užsiēmēs, pro-tiniu arba fiziniu darbu. Gyvenk regulierai ir sveikai. Susirask kokį nors tinkamā užsiēmi-mā, kur galėtum liuosą laikā nuo papras-to darbo praleisti.

Daryk ką nors gero kitam. Kitam tikrai gero darydamas rasi daug dvasinio smagumo, pasitenkinimo ir ramumo. Užmiršk save, t. y. pamiršk, kad turi širdį, inkstus ir kitus kuno organus. Jie pilnai atliks savo pareigas, kuomet jų ne-žėisi ir netrukdysi. Sveikas budamas ne-ieškok ligos.

Minėk sau pakartotinai, kad links-mas, ramus ir naudingas gyvenimas parei-na nuo linksmy, gerų, tikslių minēčių. Ra-mumo ieškok savyje ir jį tikrai rasi. Bandyk šiuos nurodymus tikrai ir rimtai įgyvendinti, o pasekmēs bus pilnai patenkinančios.

„Atsakė min. Endziulaitis, kurs trumpai pareiškē, jog naujoji Valdyba nepriei-džiama prie darbo del to, kad Stakliškių valščiaus rin-kimai neteisēti...“

„Keista — Vidaus Reikalų M-ja net tris su viršum mė-nesius trukdē darbā, kol bylą „teikēsi“ peržiūrėti. Kal-bama, kad tai tyčia daroma, nes naujoji apskrities Val-dyba susidedanti tik iš kai-riųjų... Kademai, pralaimējē savivaldybių rinkimus, ad-ministracijos pagalba laiko-si senose vietose. Kada Alytaus aps. Valdyba galēs normaliai pradėti darbā tik-rų žinių min. Endziulaitis nesuteikē.“

Vadinasi, net klerikaliniai Lietuvos ministeriai laikosi jezuitiško principo: tikslas pa-teisina priemones. Kadangi naujoji Alytaus apskrities val-dyba išrinkta iš ne klerikalinių žmonių, tai paskelbta vieno valščiaus rinkimai neteisētais ir palikta posenovei viespatau-ti apskritį klerikalus — seną-jā valdybā. Matote kokiā pui-džiū: Zydas muša — zydas rē-kia!

Tikslas Pateisina Priemones.

„Liet. Žinios“ praneša seka-mą įdomy dalyką: „D-ras Grinius (v. l.) pa-tiekē paklausimą del nepri-leidimo naujosios Alytaus Valdybos prie pavestų parei-lių, nors nuo jos išrinkimo praėjo daugiau trijų mėne-sių. Mat — V. R. M-ja per tokį laikā jokin būdu ne-galējo Alytaus apskrities bylos peržiūrėti.“

Domas Klausitis.

Iš "Krikščioniškosios" Politikos Laktų

(Tąsa)

Tačiau šiam visuomenės atstovų pasitarimui ir kai kuriems nutarimams nėra gyvo reikalo didelės reikšmės priduoti, turint omenyje, jog derybos ejo prievažiui iniciatyvos pobūdžiu ir delto vargu būtų kas išėję, jei pačios derybos ir būtų pasibaigusios galutinai susitarimu. Bet, kadangi tose derybose dalyvavo Steig. Seimo kairiųjų frakcijų lyderiai, ne tikslu būtų nutylėti šį faktą nepaminėjus ir kiek plačiau nepaagrūnėjus.

Bendroji užsienių politikos nuotaika kr. dem. yra vedama ne taip, kaip lietuvių tauta reikalauja. Bene geriausiu „krikščioniškosios“ diplomatijos argumentu yra nevykusių pamegdžiojimas to viso, ką rusai anksčiau yra darę užsienių politikoje. Kun. Purickis, mielai būtų ejęs Sazonovo pasekėju, jei tik Lietuva nebūtų toki menka dalelė didžiulės Rusijos imperijos. Taigi, gal daug nelėmtų jos nelaimių Lietuvai reikėjo pakelti, dar deltsirugusios senosios rusų politikos nuotaikos. Ant ra vertus, juk ir pačių „krikščionių“ daugumas yra atėję iš tos pat „matuškos“ Rusijos. Vadinas, didžioji dalis Lietuvos valdovų yra seni Rusijos biurokratai lietuviškose sferose. Dar didesnis vargas, senasis Rusijos biurokratizmas čia yra proteguojamas, persūnas iš visų galų ir gyvenimo praktikoje, kur tik galima, taikomas. Delto, užsienių politikoje, visur taip ir atsirugsta, kaip esu jau pasakęs, senoji rusų politikos nuotaika.

Kun. J. Purickiui iškliuvus garsiuoju sacharino šmugeliu (šioje byloje Vyriausiasis Tribunolas išėsiuo kun. Purickį. D. K.), kr. dem. užsienių politikos vairą įdavę kunigui V. Jurgučiui. Čia reikia visų pirma pažymėti, kad naujas užsienių reikalų ministeris kun. Jurgutis, kaip politikas buvo nepalyginamas kun. Purickiui (kuris, tiesą pasakius, buvo neblogas šmugelninkas, didelis mėgėjas šlykščių orgijų ir tt.), bet vis delto į užsienių reikalų ministerius jis netiko. Geriau jis būtų tikęs kokio nors banko direktoriaus, kaip šiandien, kad yra, negu į ministerius. Tiek to. Musų prievolė yra neprasilenksti su kun. Jurgučio ministeriavimu.

Kun. Jurgutis tikėjosi išrišias Vilniaus klausimą „bobų karu“. Delto pirmiausia jis ėmėsi bombarduoti lenkus savo ilgomis, kad ir pustušiomis, neva notomis. Pirmoji, kun. Jurgučio nota lenkų ministeriui Skirmuntui pažymėtina tuo, kad Jurgutis, žinoma ne be krikščioniškojo bloko žinios, įtikinančiai siūlė Lenkijos valdžiai pradėti tiesiogines derybas Vilniaus klausimui išrišti. Kiek įtikinančiai kun. Jurgutis kvietė lenkus į tiesio-

gines derybas įrodo žemiau išvardyta nota (1922 sausio 27 d.) ištrauka:

„Lietuvos Vyriausybės bus laiminga, jeigu Lenkijos vyriausybė teiks atsiųsti galimai kuo trumpiausiu laiku atsakymą į šį tiesioginių derybų pasiūlymą. Na ir žinoma, jo ekselencija Skirmuntas paskaites tokį atviro širdies maldašį, klastingai nusišypsavo iš Jurgučio reikalavimų atitraukti Želigovskio kariuomenę iš Vilniaus krašto ir vykinti Suvalkų sutartį. Dar labiau didesne panieka žiūrėjo Skirmuntas į Jurgučio įrodinėjimus del Vilniaus „seimo“ teisėtumo. Tą demoniškąją šypseną ryškiai pastebima Skirmunto atsakymo notoje, (1922 sausio 30 d.), kur lenkai *atsisakė derybų Vilniaus klausimu*, tvirtindami, kad Vilniaus „seimas“ esąs teisėtas ir Lenkija privalanti skaitytis su to „seimo“ sprendimais. Bet, jei Lietuvos valdžia nori pradėti derybas konsulariniais, susisiekimo ir kitais klausimais, tai lenkai sutinka...

Toki tai buvo Lenkijos malonė. Bet kun. Jurgučio neįtikino toksai lenkų akylplėšiškas atsakymas, ir po keletos dienų (1922 m. vasario 3 d.) jis vėl rašo lenkams, gana ilgą notą, pakartotinai išskeldamas Suvalkų sutarties respektavimą, ir dar siūlydamas tiesiogines derybas Vilniaus klausimu. Skirmuntas atsiliepė į šią notą paprastą gūlbę giesmę, ir „broliškiems“ santykiams pažymėti lenkų valdžiai ištrėmė iš Vilniaus 200 žymiųjų lietuvių visuomenės darbuotojų, kartu pagriebė ir keletą (13 žmonių) gudų darbuotojų. Trumpai sakant, Lenkų valdžiai prisiskaičius kun. Jurgučio graudingųjų notų, „broliškiems santykiams“ nustatyti Vilniaus lietuviams atvėrė duris... kalėjimą! Bet kun. Jurgutis juk ir tuomet nepaliovė polemizuoti su lenkų ministeriu Skirmuntu. Antai Jurgučio sekamoje notoje (1922 m. vasario 20 d.) ilgiausiais įvedžiojimais norima įtikinti lenkus, kad Lietuvos valdžia ir buvusi sutikus vesti derybas su lenkais, tarpininkaujant p. Hymansui, nereikalaujama tuč tuojau įvykinti Suvalkų sutartį, dabar, „kuomet sutaukymo procedūra Tautų Sąjungos vedama jos Tarybos š. m. sausio 13 dienos nutarimu pasibaigė, Suvalkų sutarties pasiliko vienintėlis tarptautinės reikšmės akto, kuris nustato juridinį santykius tarp Lietuvos ir Lenkijos“.

„Ne sus Minervam“ (kiaušinis nemokina vištą). Lenkai puikiai žinoma ne be krikščioniškojo bloko žinios, įtikinančiai siūlė Lenkijos valdžiai pradėti tiesiogines derybas Vilniaus klausimui išrišti. Kiek įtikinančiai kun. Jurgutis kvietė lenkus į tiesio-

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. STRIMAITIS.

ISTATYMŲ LAUŽYMAS.

(Tąsa iš pereinamo num.)

Neseniai man teko susipažinti su viena tokia ypata, pas tula advokatą susieiti ir štai kokią istoriją ji man papasakojo: „Aš esu viena iš tų moterų, kurias New Yorko valstijos įstatymai pavertė būti tokiomis. Aš norėčiau būti kitokia negu esu, bet ką man tas pagelbės? Ne aš, tai kita tą patį darys, o įstatymai vis viena bus laužomi. Man neapsakomai gaila tų nelaimingų porų, kurios gyvena pragare ir negali išeiti. Todėl aš netik kad nekaitalauo derybų savo darbo, bet manau atliekanti kiltą, būtina reikalinga darba, nors tai yra nelegalis, nesutinkantis su mūsų valstijos kvailiu įstatymu.“

Aš lošiu svarbiausią rolę tragiško gyvenimo vedusių žmonių tarpe. Aktas, kurį aš vaidinu šioje dramoje, tęsiasi kelias minutes, pirm atidengimo uždangos prieš publiką ir pasiekimo teisdarystės rūmų, kad paleidus ant liuosybės nesugyvenančius moterį su vyru.

„Siūni užsiėmimu aš paluosuoju žmones, trokštančius liuosybės ir pelnu sau gana gerą pragyvenimą. Darbas, iš hipokritiškų žmonių pusės žiūrint, nėra praklinus, bet sulig mano sąžinės, nieko tokio blogo, tik kartais pavojingas.“

„Aš mat skaitausi įstatymų laužytoja, bet kas tokio? Kas gi įstatymų nelaužo? Ar Tamsta niekuomet nepadarai? Ar žmonės negeria svaiginančių gėrymų, ar nemėto popierių, ar nespaudo ant gatvių ir uždraustose vietose; ar neruko, nekamba blogai? Visi įstatymus laužo, tai ar aš turiu būti išėmimas?“

„Advokatas pašaukia mane telefonu, pasako kur ir kokių laiku turi būti pagauta su vedusiu vyru, kuris turi būti patauktas teisman. Jeigu kartais vyras buna bailus, tai pirmiausiai būnu supažindoma su juo; turime repeticijas pirmiau, negu stojam ant gyvenimo estrados tikram jau vaidinimui, kad kartais nesuprastų kad mes nepasipažįstam. Kuomet mane „užtinka“, tai stengiuosi viską sušvelninti ir kuogreičiausiai prasišalinu — grįžtu namo pas savo vaikučius. Atlyginimas, žinoma, priklauso nuo to, kaip klientas yra turtingas ir tai man tuomi nereikia rupintis; advokatas viską atlieka. Jei turtingas, tai gausu šimtine, o jei biednas tai ir 25 dol. turiu pasitenkinti. Jau ketvirtį metų vaidinu šią gyvenimo tragi-komediją ir man lieka gryno pelno kas metai nemažiau kaip po \$3,000. Man našliai, su trimi mažais kudiškais, be jokios profesijos yra labai gerus uždarbis ir tik po kelias valandas prisirengimui praleidžiant.“

„Advokatas prirengia visus detales „pagavimui“; aš pribunu kaip ir kiekviena aktorė tik tuomet, kai varpelis suskamba. Lošti prisieina tankiausiai kokiame tusciam apartamente; nueinu į kitą kambarį, persirengiu. Mano kostiumas paprastai ilgi naktiniai marškiniai, ir reikia būti palaidais plaukais. Delto aš ir nedaviau savo plaukų kirpti, kad padaryti geresnę impresiją. Matai New Yorko Valstijos įstatymai toki, jeigu ir atrastų vyrą su motere viename miegkambari apsigurgusius, tai neganėtinai įrodymas prasižengimo svetimotestyje. Moteris turi būti naktiniuose marškiniuose, o vyras irgi iširengęs iš viršutinių drabužių. Tik taip sulosta scena išlaido kritišką teisme ir atitinka įstatymams.“

„Kuomet detektyvas išlaužia į kambarį neva per uždarytas duris, tai paprastai smarkiai šoka prie vyro su klausimu: „Kas per viena ši moteris?“ Tankiausiai nelaukdamas atsakymo ir nenorėdamas išsuduoti, pagurmoja: „Aš sužinosiu! Man gana įrodymo teisme, kad judu pagavau svetimoteriaujanč“.

„Paprasti dalykai, kad vyras niekuomet nebuvo tokiam veliušy, išgąsdintas negali nei žodžio pratariti per pusvalandį detektyvams apleidus. Tuo laiku aš apsigurgiu ir atsiveikinus išeinu. Daugiau jo niekuomet — nesutinku. O kartais detektyvai išsiveda vyrą su savim suareštavę. Nuveda į policijos stotį sustatyti protokolą. Buvo ir tokių atsitikimų, kad žmona pribuvus su detektyvais išsiveda savo vyrą kartu su savim, tarsi nieko nebūtų atsitikę, nes abudu žinojo, kad tas farsas turės būti suvaidintas.“

„Kur aš gyvenu, mano kaimynai nieko nežino, kad užsiimu tokia profesija. Visi mane laiko padoria motere. Išties gi juk aš ir nesielgiu nepadoriai. Bet jei žmonės žinotų mano užsiėmimą — kas mano žodžiam patiktų?“

Taigi šis atpasakojimas iliustruoja kaip yra sutaisoma mašinerija laužymui nevykusių įstatymų. Kas metai šimtai tukstančių tokių tragi-komedijų suvaidinama, kad paluosavus poras nuo jungtvių ryšio. O vienok įstatymas nepakeičiamas ir galima tikėtis, kad tol jis bus, kol legislaturoje neatiras išmintingusių žmonių ir nepakeis jo geresniu, praktiškesniu įstatymu.

peracijų, Lenkijos valdžiai, nē negalvojusi — atmetę, tuo labiau, jog to atmetimo lenkams niekas nevaržė, nes Lenkija nebuvo tuomet padariusi fakultatyvės deklaracijos, reikalaujamos Internacinalinio Teismo Statuto 36 straipsnio 2 paragrafo, nors to Teismo Statuto pasirašymo protokola ir buvo ratifikavusi. Tat nereikia nē stebėtis lenkų atsakymu į tą notą, kad Vilniaus „seimo“ sprendimas galutinai prijungti Vilniaus kraštą prie Lenkijos yra daugiau reikšmingas, negu Internacinalinio Teismo sprendi-

mai. Tačiau ir tokiai politinei situacijai susidarius tarp Lietuvos ir Lenkijos ekselencijų tolimesnė polemika, vis delto nesustojė, neatsižvelgiant, į tai, kad pozityviam tikslui pasiekti buvo nepereinama bedugnė. Lenkai, prisiskaitę kun. Jurgučio nuoširdaus turinio notų, kėsinasi įsimaistyti į Lietuvos vidaus tvarką. (Daugiau bus)

Kas greit prižada, iš to sunku gauti.

Vilką kojos peni.

Tol klausio tėvu, kol žasino bjo.

TAIKOS PRADŽIA EUROPOJE

(Pagal C. Delesle Burns, iš anglų kalbos — V. Dargvainis).

(Tąsa)

Renesansas nereiškė jokios doktrinos, kurią būtų galima apibūdinti kokio nors „eredo“ pavydale. Bet dabar, pirmu kartu, paįškėjo, kad (1) žmonių susidomėjimo centru buvo tikrasis pasaulis, ne dangus arba pragaras, kad (2) grožė buvo ne klutis dorybei pasiekti, bet didžiausias veiksnys, daras žmogų civilizuoti, ir kad (3) individumas gyvena pats sau ir pats iš savęs, ne vien tik kaip grupės narys ir kad jo tikrasis tikslas yra pasiekti aukščiausio visų jo gabumų išsilavinimo. Ir Italija nustebino pasaulį ne vien bendrais šitų idėjų pareiškimais, bet taip jau ir savo kuriniais. Naujosios gadynės tapyba prasideda Milane, Masaccio (1402—1429) paveikslais. Nuo šito laiko menas priklausiuo tikslaus pažinimo perspektyvos ir anatomijos ir nuo didesnio įgudimo naudoti dažus ir kitas priemones. Tapytojais vis dar naudojosi savo temoms senojo pasaulio pažinras, bet Botticelli kuriniuose (1444—1510) jau galima pastebėti naujojo mokslo ir naujųjų žinių įtaką. Laike penkių dešimtų metų, nuo 1500 iki 1550 m. pasauliui suteikta buvo svarbiausių kurinių tokių menininkų, kaip Botticelli, Bellini, Raffael, Leonardo da Vinci, Michelangelo, Giorgione ir Titian. Jų kuriniai pasirodė Florencijoje, Venecijoje, Romoje, Milane. Jokiam kitame krašte negalima rasti taip daug garsių vardų taip trumpu, sulyginamai, laiku. Ištikrųjų, vieno žmogaus amžiuje buvo galima matyti kuodidžiausį ir tiesiog neatsivaizduojamą tapybos pažangą ir augimą. Kad supratus, ką reiškė tasai atradimas, reikia atsiminti tai, kad iki to laiko tapyba buvo tik piešimas įvairių įvykių ir doktrinų ant sienų bažnyčiose arba rankraščiams papuošti. Kad supratus gi, ką naujasis menas reiškė civilizotam gyvenimui, reikia „persikelti“ į kitą pasaulį ir paregėti tikruosius didžiųjų dailininkų kurinius. Įkainavimui to dėkingumo, kurį pasaulis yra skolingas Italijos Renesansui, reikia išžiūrėti į tuos gadynės kurinius, rupestingai renkamus ir užlaikomus įvairių tautų galerijose.

Nereikia vienok manyti, kad dauguma tos gadynės žmonių kiek nors kreipė domės į mokslo vyrų darbus ar didžiųjų menininkų kurinius. Pirmasis naujosios skulptūros kurėjas Donatello su architektu Brunelleschi nuvyko 1401 m. į Romą ir čia gyvenė per keturis metus; kelias dienas savaitėje jie dirbo kaip auksakaliai, kad uždirbus pragyvenimui, — atliekamuju nuo darbo laiku jie studijuodavo griuvėsius. Žmonės manė jutos ieškant užkastų turtų, — jie vis knisinėjosi tarp senovės Romos akmenų ir griuvėsių. Šitiems menininkams tyrinėjant senovę, kurios grožė ir vertybė paskui jie skelbė visam pasauliui, Romą puolė priešininkai ir išgabeno iš Romos papą. Gatvėse dažnai budavo įvairių partijų šalininkų peštynės; maras ir badas išnaikino daug gyventojų. Ir šitokioje suirutėje augo naujasis pasaulis. Žinoma, kasdienio gyvenimo sunkenybės kartais ir labai kliudydavo menui ir mokslui. Daugelis tos gadynės mokslo vyrų ir menininkų gyveno savoje kulturingoje draugijoje, kurioje buvo pakankamai gyvybės jėgų ir humoro. Iš tos gadynės liko pasaka apie mokslo vyrą, išėjusį ieškoti senai pamestąjį savo troškimą; kelionėn jis leidosi, apsiginklavęs silke, šmoteliu surio ir keturiomis sardinomis. Išnaujo atrastas buvo teatro menas ir juo pakeista paprastosios Viduramžių misterijų dramatinės pasakos. Išsiplėtojo taip jau pamėgimas kelionių ir gamtos gražiųjų. Renesanso žmonės pamėgo netik didįjį tapybos meną, bet taip jau šokius, valgius ir kalbas. Mokslo vyras, likęs papa Piju II-ju, pats sakėsi buvęs „girių rylėtoju ir geidžiūsiu matyti visa, kas tik nauja ir nematyta“.

Turtingoji klasė, ypatingai gi Florencijos pirkliai Medici ir papos daug prisidėjo prie šito bruzdėjimo, gerai mokėdami mokslo vyrams ir menininkams už jų darbus ir sukurdami kulturingų žmonių ralius, sekusius visa tai, kas buvo padary-

ta ir atsiekta. Didžioji Viduramžių architektura buvo bažnytinė; nors Renesanso laikais daug energijos buvo išaikuota bažnyčioms statyti ir taisyti, visgi reikšmingiausioji tos gadynės architektura buvo rumuose ir šiaip namuose; namai jau nebebuvo vieta, kur įlysdavai pavalgyti ir išsimiegoti, bet vieta draugams susirinkti, muzikai, šokiams ir kitokios rūšies pramogoms.

Renesanso architektura aiškiai rodo, (1) kaip Italija atgaivino savo praeitį ir (2) kaip pavienis menininkas pragarsėjo, tuo tarpu gi bevardžiai viduramžių amatninkai visai išnyko. Apie 1410 m. Florencijos Brunelleschi sugrįžo į savo gimtinę miestą, išbuvęs kelis metus Romoje. Tuo laiku ir paskui, ligi septynioliktosio šimtmečio, senovės Romos liekanų buvo daugiau ir jos buvo geriau išlaikytos, negu dabar: vėlesniojo Renesanso žmonės sunaikino kaikiuriuos trobesius, kurie teikė įkvėpimą ankstybojo Renesanso menininkams. Tokiu būdu Kolizeumas buvo išardytas į šmotelius, kad iš jų stačius bažnyčias ir šiaip namus; Panteono metalas buvo panaudotas aukštieams šv. Petro bažnyčios altoriaus laiptams. Bet tasai barbarizmas dar nebuvo prasidėjęs. Roma dar nebuvo atstatyta. Papos, gyvenę Avignone per septynesdešimt metų, paliko Romą dvasiniuose griuvėsiuose ir viduramžių bet varkėje. Taigi Brunelleschi turėjo senąją architektūrą, kuria galėjo naudotis, — jis buvo pirmasis menininkas iš tų, kurie paskui vykdavo Romon mokytis ir tyrinėti. 1434 metais jis pastatė Florencijos katedros bokštą. Į dvidešimtį metų po to buvo atrastas Vitruvijaus rankraštis apie architektūrą. Tai buvo studija apie bendrus architektūros principus, parašyta apie 25 m. pr. Kr.; tuojaus po atradimo rankraštis buvo atspausdintas ir išplatintas po visą pasaulį. Taigi Renesanso architektura buvo tiesioginė pačios Italijos istorijos pasekmė. Visu šešioliktuoju šimtmečiu buvo statoma Romoje, Vatikane šv. Petro Bažnyčia; iš pradžių ją statė Bramantas, miręs 1514 m., paskui Michelangelo, miręs 1560 metais, kai jau bonė buvo beveik užbaigta. Michelangelo taip jau išbaigė ir Farnese rumus; kiti architektai tuo šimtmečiu taip jau statė didelius ir gražius trobesius Romoje ir kituose Italijos miestuose. Šitie trobesiai buvo modeliais dideliems Prancuzijos ir Anglijos namams, pastatytiems aštuonioliktuoju šimtmečiu. Jų didumas ir išdidumas, jų kiemų iškilmingumas, jų arkdos ir laiptai visai buvo sužavėję tų laikų kulturingus didžiūnus.

Naujojo Italijos bruzdėjimo įtaka į Prancuziją yra aiškiai matoma architektūros srityje. Iš pradžių trobesių statyba pasiliko gotiko stiliaus; bet Renesanso padabinius pridėjo prie jo italai amatninkai, karaliaus ir didžiųjų atkviesti į Prancuziją. Paskui žemių stiliaus butresai virto italų pilastrais. Statyba dar buvo prancuzų tradicijų kontrolėje, bet italai amatninkai turėjo pakankamai laisvės dekoruoti tombas ir paminklus. Beveik tokį pat efektą galima įžiūrėti ir Anglijoje. Tai, kas vadinama Tudorų ir Jakobinų architektūra, priklauso gotiko tradicijoms, bet dažnai jau rodo italų dekoracijų įtaką. Henrikas VIII-sis parsikvietė iš Florencijos skulptorių tėvo karstui Westminster Abbey'e iškalti. Daug kitų skulptorių iš Italijos atvyko Anglijon dar pirm 1550 metus ir čia sukūrė naują stilių, kaip pavyzdžiui vargonų uždangalas King's Kolegijoje, Cambridge. Po to laiko Renesanso architektura jau yra įtakoję tiek prancuzų kripties, tiek ir italų mokyklos; tuo gi, maž daug, laiku abiejose šalyse architektai jau naudojo naujus statybos principus. Vietoje vėlesniojo prancuzų gotiko ir anglų jakobino siaurų lankų ir stačių stogų jau atsiranda platesni lankai ir sunkūs karnizai su lėkščiais stogais. Septynioliktame ir aštuonioliktame amžiuose Italijos Renesansas jau visiškai užviešpatauja prancuzų ir anglų architektūrą. Spaudoje Italijos įtaka irgi perėjo eilę panašių permainų, tik apie septynioliktosio amžiaus pabaigą spanams nusibodo italų statyba, ir jie išvystė savotišką architektūrą ir dekoraciją.

(Daugiau bus)

KONKURSO DARBUOTOJU PAREISKIMAI

SLA Antro Auksinio Konkursu darbuotojų pranešimai kasdien darosi gražesni ir gražesni ir juos skaitydami negali atsistebėti jų prakliniais norais ir tvirtu pasiryžimu kuo daugiausiai naudoti padaryti savo organizacijai ir savo draugams, kuriuos rengiasi prirašyti prie SLA. Nors nepamiršta prisiminti ir aukso, bet tai mini tik del viso ko ir pirmoje vietoje stato SLA ir savo draugų labą. Tik paskaitykite kas žemiau sakoma.

6 kp., Plymouth, Pa., sekr. J. Katilius praneša: „Kuopa išrinko organizatoriumi Antram Auksiniam Konkursui Joną Raževičių, kuris apsiima smarkiai pasidaruoti del SLA labo ir tikimės, kad jis bus pasekmingas organizatorius. Taipgi ir kiti kuopos nariai apsiėmė pagelbėti darbuotis organizatoriui.“

13 kp., Minersville, Pa., fin. sekr. Juozas Staneika praneša: „Kovo mėnesio kuopos susirinkimas buvo gana skaitlingas ir apakabėjęs Antro Auksinio Konkursu reikalus tapau paskirtas organizatorium dalyvauti konkurse. Todel šiūniam konkursistams, kad su manim špūsų nekėsite ir kuomet aš pradėdū dirbti, tai dirbti! Žinokite, kad aš neveltui gavau dovanų iš SLA. 1-uo apskričio organizatoriaus gerb. A. J. Banišausko pypkė net už 12 dolerių. Aš esu pasiryžęs stovėti pirmoje eilėje konkursistų, nes jau dabar turiu prirašę 10 naujų narių, kuriuos ir pasiunčiu į Centrą. Ir nespėsiu apsiūkti, kaip ir vėl bus tiek arba daugiau naujų narių. Todel laikykitės konkursistai, jei norite mane pralenkti.“

30 kp., Scranton, Pa., prot. sekr. Antanas Čelkis praneša: „Kuopos susirinkime kovo 3 d. perskaičius Pildomosios Tarybos pranešimą apie Antrą Auksinį Konkursą, tapau išrinktas kuopos specialiu organizatorium dalyvauti konkurse. Taipgi konkurse dalyvauja ir reguliaris kuopos organizatorius Kazys Zorskas. Aš stengsiuosi prirašyti prie SLA mažus ir didelius, jaunus ir senus, by tik bus tinkami priimti į mūsų organizaciją.“

54 kp., McAdoo, Pa., sekr. Jurgis Miltus rašo: „Mūsų kuopa paskyrė mane dalyvauti Antrame Auksiniam Konkurse, todel malonėkite mane užregistruoti Centre. Nors mūsų kolonija lietuviais netaip labai skaitlinga, bet aš stengsiuosi sulig geriausių savo išgali pasidaruoti SLA labui ir nėra abejonės, kad kiek nors naujų narių gausiu, nes nežiurint kaip maža lietuvių kolonija nebutų, visgi yra tokių mūsų brolių, kurie dar nespėję suprasti SLA naudingumo ir dar nėra mūsų organizacijos nariais.“

55 kp., West Pullman, Ill., org. Kazys Statkus praneša: „Užregistruoju į Antrą Auksinio Konkursu vąj ir meldžiu mane įrašyti į Centro knygą. Gal jau ir pavėluotai savo pareiškimą prisiunčiu, bet tatau įvyko delto, kad bandžiau pirma nors pustuzinį naujų narių sumedžioti, tai tuomet yra daug drąsiau stoti darban. Ir tam mano užmanymui pavykus, pasidivigubino mano ener-

gija ir noras pašvesti nors dalį laiko ir energijos SLA labui ir kartu sau per šiuos metus.“

70 kp., Cliffside, N. J., sekr. K. A. Bukaviackas praneša: „Pranešiu, kad mūsų kuopa įgaliojo dalyvauti Antrame Auksiniam Konkurse mane ir org. A. Vallukonj. Dirbsime kiek išgalėdami.“

79 kp., Inkerman, Pa., pirm. J. S. Gilvickas praneša: „Mūsų kuopa išrinko organizatorium Petrą Tamošiuną, todel malonėkite užregistruoti į eiles Antro Auksinio Konkursu. Jis pasizadėjo ir yra tvirtai pasiryžęs darbuotis.“

88 kp., E. St. Louis, Ill., valdyba praneša: „Mūsų kuopos susirinkime kovo 1 d. išrinko Antro Auksinio Konkursu organizatorium kuopos išdinką J. N. Žičkų, kurį malonėkite priskaityti prie konkurso dalyvių. Jis tam darbu pilnai tinka ir manome, kad gerai pasidaruos.“

Taipgi 88 kuopos org. Juozas Gurčius praneša: „Meldžiu užregistruoti mane į Antrą Auksinio Konkursu organizatorių eiles, nes kuopos susirinkime kovo 1 d. esu įgaliojtas dalyvauti konkurse. Dirbsiu kiek išgalėdamas.“

100 kp., Racine, Wis., išd. N. Mockus rašo: „Kuopa mane įgaliojo kaip organizatorių dalyvauti Antrame Auksiniam Konkurse, todel malonėkite mane užregistruoti į konkursistų eiles. Prisižadū dirbti iš visų savo jėgų del labo SLA ir tikiuosi gerų pasekmių.“

110 kp., Plains, Pa., sekr. Julijus K. Derius rašo: „Malonėkite ir mane užregistruoti į Antrą Auksinio Konkursu darbuotojus, kaip mūsų kuopos organizatorių. Nors tai yra gana sunkios pareigos ir žinau, kad reikia dalyvauti konkurse, bet norisi ir antru kartu pabandyti laimikio. Pereitame Auksiniame Konkurse laimėjau 25 dol., tai dabar gal pavyks nors dvigubai tiek laimėti. Rezervuokite man aplikacijų ir šmėta aukso.“

113 kp., Thompsonville, Conn., sekr. J. F. Makoveckas rašo: „Meldžiu ir mane priimti į Antrą Auksinio Konkursu dalyvius ir aš stoju jau kaip senas veteranas ir prityręs tam darbe, nes dalyvavau ir pereitame konkurse. Turbut delto bus tinkami priimti į mūsų organizaciją.“

125 kp., Melrose Park, Ill., valdyba praneša: „Šiuoni liudijam, kad mūsų kuopa įgaliojo du nariu dalyvauti Antrame Auksiniam Konkurse ir prirašinėti naujus narius. Jais yra: D. Rimša ir S. Poškus — energingi ir darbštūs darbuotojai ir todel jie gerai pasidaruos.“

142 kp., New Haven, Conn., org. V. Alksnis praneša: „Stojęs į konkursistų eiles, pradėjau galvą judinti bemastydamas, kur čia gavus tų naujų narių. Mano žmona klausia, ką aš taip maštai ir kuomet jai pasakiau, tai ji pareikalavo, kad pirmiausiai ją prirašyčiau prie SLA. Bepildant jai aplikaciją ir vaikai pradėjo šaukti, kad ir juos prirašyčiau. Suskaičiau tris ir štai be niekur nieko namie besėdint tik paukšt ir turiu keturis narius!“

Ė, vyrai, tai jau gera pradžia. Prisiminė man sena patarlė: Pavalgyk namie, tai ir svečiuose gausi valgyt. Na, patirsiu, ar šita patarlė teisinga ir pasekmes pranešiu vėliaus.“

168 kp., Stamford, Conn., pirm. J. Siugžda praneša: „Šiuoni pareiškiu, kad esu kuopos įgaliojtas užregistruoti į Antrą Auksinį Konkursą ir esu pasiryžęs pasidaruoti S. L. A. labui. Tikiuosi pasiekti gerų pasekmių.“

198 kp., Akron, Ohio, org. B. A. Beleckienė praneša: „Kovo 8 d. kuopos susirinkime tapau išrinkta organizatore dalyvauti Antrame Auksiniam Konkurse ir todel meldžiu mane užregistruoti į konkurso darbuotojų eiles. Pareiškiu, kad stoju darban su visa energija ir pasiryžimu pasidaruoti kiek tik mano jėgos tesės ir stengsiuos prirašyti prie SLA. visus Akrono lietuvius, kurie tik tinka mūsų organizacijai. Aš pirmiausiai griebsiuos prie vaikų ir jaunuolių, nes man, kaip moterei, gal butų sunku apveikti vyrus, todel vyrų prirašymui prie SLA. yra išrinkti du organizatoriai vyrai. Dirbsime visi trys ir kuomet kiekvienas norėsime didesnę dovaną laimėti, tai ir narių prirašymu nemaža. Bet aš dirbdama tarpe vaikų ir jaunuolių tikiuosi savo draugus pralenkti.“

204 kp., Tamaqua, Pa., sekr. Ad. Jacunskas rašo: Meldžiu priimti ir mane į Antrą Auksinį Konkursą, kaip mūsų kuopos įgaliojta organizatorių jame dalyvauti. Stengsiuosi pasidaruoti del savo brangios organizacijos ir prirašyti naujų narių kiek išgalėsiu. Jau vieną naują narį turiu, o ateity bus daugiau.“

205 kp., Schenectady, N. Y., org. Stasys Godeliauskas praneša: „Pereitame kuopos susirinkime išrinkta keturi organizatoriai dalyvauti Antrame Auksiniam Konkurse. Aš, kaip kuopos organizatorius, esu vyriausiu organizatorium, o kitais pagelbininkais yra: Povilas Ramonas, Antanas Gudžinskas ir Antanas Virbelis. Prie progos noriu paaiškinti kodėl net keturi organizatoriai išrinkti. Mat mes nutarėm sutverti dar dvi SLA kuopas ir taipgi jaunuolių kuopą, todel ir reikia didesnio skaitliaus darbuotojų. Ir mes tikimės, kad šis mūsų nutarimas bus įknyntas gyveniman.“

214 kp., St. Louis, Mo., sekr. J. V. Klastaitis praneša: „Kai jau prieis iš eilės ir mūsų kuopos numeris, tai užregistruokite, ir mane į Antrą Auksinį Konkursą, nes kuomet siemet užviešpatau tokia atmosfera Susivienijime, tai jau iš jos išsiskuti negali. Jei nieko nelaimėsiu, tai nieko nei nepralaimėsiu, o pabandyt galima. Mat mūsų kuopos narių didžiama, kaip ir aš pats, esame kapsai, o mūsų kolonija daugumoje yra apgyventa „kalakutais“, tai ir sunku kapsams su „kalakutais“ susikalbėti. Bet mano praustiečiai visi geri kapsai, tai ir prigelbės man ir gal pajėgsime apveikti „kalakutiją“, nes esame pasiryžę dirbti.“

241 kp., Kulpmont, Pa., valdyba praneša: „Kuopos susirinkime vasario 22 d. vienbalsiai tapo išrinktas organizatorius dalyvauti Antrame Auksiniam Konkurse, kuriuomi yra Tamas Žukas. Malonėkite jį užregistruoti Centro knygose, nes jis pasizadėjo smarkiai pasidaruoti ir mes tikimės, kad savo pasizadėjimą tikrai išlaikys.“

272 kp., Amsterdam, N. Y., org. A. J. Mikolaitis pareiškia: „Pranešiu, kad esu įgaliojtas dalyvauti Antrame Auksiniam Konkurse ir stengsiuos pasidaruoti kiek išgalėdamas, kad prirašius kuodaugiau naujų narių prie mūsų gerbiamos ir pažangios organizacijos, kuri yra naudinga ir reikalinga kiekvienam lietuviui. Iki šiol Amsterdamo mūsų organizacija buvo silpnokai išgyvenus, todel aš tikiuosi gauti nemažą skaitlių naujų narių, nes kitaip ir negali buti.“

303 kp., Shenandoah, Pa., sekr. A. Stepankevičius praneša: „Malonėkite užregistruoti į Antrą Auksinį Konkursą mane ir mūsų kuopos išdinką V. V. Vaišnorą, kaip konkurso organizatoriais. Stengsimės pasidaruoti sulig geriausių išgaliu.“

Prisiskaičius šitokių konkursistų pranešimų, ar galima abejoti, kad jie ištikrųjų darbuosis. Todel mes ir sakome, kad su pabaiga šito konkurso Susivienijimas pilnai pasiekė 25,000 narių skaitlinės. Matyt ir mūsų visi organizatoriai prie šito siekia ir jie to atsieks. Todel valio drąsus ir energingi Antro Auksinio Konkursu darbuotojai!

darbuoti kiek išgalėdamas, kad prirašius kuodaugiau naujų narių prie mūsų gerbiamos ir pažangios organizacijos, kuri yra naudinga ir reikalinga kiekvienam lietuviui. Iki šiol Amsterdamo mūsų organizacija buvo silpnokai išgyvenus, todel aš tikiuosi gauti nemažą skaitlių naujų narių, nes kitaip ir negali buti.“

303 kp., Shenandoah, Pa., sekr. A. Stepankevičius praneša: „Malonėkite užregistruoti į Antrą Auksinį Konkursą mane ir mūsų kuopos išdinką V. V. Vaišnorą, kaip konkurso organizatoriais. Stengsimės pasidaruoti sulig geriausių išgaliu.“

S. L. A. REIKALAI

SLA. 2-ro APSKRIČIO KUOPŲ ŽINIAI.

SLA. 2-ro apskričio suvažiavimas įvyks nedėlio, 24 d. gegužės, Lietuvių Auditorijoje, 3131-35 So. Halsted St., Chicago, Ill. Pradžia 12 val. diena. Kp. delegatai renkasi nuo 10 narių vienas delegatas. Tos kuopos, kurios neturi 10 narių, siunčia vieną delegatą.

Priklausančios kp. turi užsimokėti metines duokles į apskritį iki suvažiavimo, nes taip reikalauja apskričio taisyklės. Šios apylinkės kp., kurios nepriklauso prie apskričio, nutarkite ir prisidėkite. Prisidėdančios kp. siūsdamos delegatus turi įduoti ir metines duokles į SLA. apskritį. Kuopos norinčios pasiteirauti apie apskritį, kreipkitės prie sekretoriaus, arba atsiųskite valdybą ar delegatus į apskričio suvažiavimą. Tokie delegatai turės patariamą balsą.

Kartu su užkvietimu kp. yra išsiuntinėta ir mandatai. Butų gerai, kad kp. mandatus sugrąžintų iki 17 d. geg. tuomet butų galima prirenkti delegatų surašą ir suvažiavimu nereikėtų laukti iki jį pagamina mandatų komisija.

Kiekviena kp., siūsdama delegatus, įduokite naudingų įrašimų del SLA ir šio apskričio gerovės, ypač pageidaujama Antro Auksinio Konkursu pasekmingo jo varymo reikale. M. Bacevičius, SLA. 2-ro apskr. sekr., 10718 Prairie Ave., Chicago, Ill.

OFICIALIS PRANEŠIMAS

SLA. 4-to apskričio, Connecticut valstijos, kuopoms, pavieniams nariams ir organizatoriams.

Gerbiamieji, jau praslinko keturi mėnesiai kaip paskelbtas SLA. 4-to apskričio konkursas, bet nesimato kuopų žymaus veikimo prirašymu narių, o ypatingai vaikų prie mūsų gerbiamos organizacijos. Nors buvo pasiūsta visoms kuopoms oficiališki laiškai, kad su kiekvienu mėnesiu butų prisiūsta Apksričio Centran organizatorių raportai, kiek prirašė narių ir vaikų savo kuopos. Bet iki šiol viso tik trys kuopos pranešė po vieną sykį kaslink savo veikimo. Ačiu joms! Bet kur gi likusios kuopos, kurių priguli prie apskričio 17? Nejaugi mūsų didžiulių kolonijų kuopos, kur nešimtais, bet tuksančiais lietuvių skaito. Nejaugi jos miega ramiu miegu ir nieko neveikia? Kelkitės broliai ir sutęsime ir griebkitės už darbo šiaime svarbiame momente! Atminkite, kad netik apskričio konkursas yra paskelbtas, bet yra ir Pildomosios Tarybos paskelbtas Antras Auksinis Konkursas, su didesniu pelnu organizatoriams, nes yra skiriamas po \$1.00 už prirašymą kiekvieno nario, o Vaikų Skyriun už nario prirašymą 25 cen-

ta parengti išvažiavimą Rocky Glen parke, 16 d. liepos. Išvažiavimo pelnas skiriamas apšvietos ir labdarybės reikalams.

Nutarta taipgi mokėti iš apskričio išdo kuopų organizatoriams po 50 centų už prirašymą mažų kudičių į SLA. Vaikų Skyrių. Turto 7-tas apskritis turi \$305.45.

Antroje sesijoje pridavė rezignaciją apskričio organizatoriaus Eskamitauskas. Rezignacija tapo vienbalsiai priimta. Priežastis rezignavimo — naminiai reikalai. P-as Eskimitauskas išbuvo 7-to apskričio organizatorium per penkis mėnesius ir prie 7-to apskričio neprirašė nei vieno nario. Įdomu yra tas faktas, kad jis priduo-damas savo rezignaciją pareiškė sekamai: Rašiau laiškus į „Laisvę“ ir „Vilnių“ klausdamas patarimo ir lietuvių (?) antrašų ir nors gavau reikalingas informacijas, bet nieko negalėjau nuveikti...“ Delko buvęs 7-to apskričio organizatorius kreipėsi į „Laisvę“ ir „Vilnių“ ieškodams patarimų — SLA. 7-to apskričio darbuotojams yra žinoma. Per pastarųjų porą metų šios apylinkės komunistai, prigulinti ir neprigulinti prie SLA., išliejo daug prakaito bedirbdami įvairiais būdais ir norėdami įvesti į 7-tą apskritį komunistų diktaturą. Bet visos jų pastangos nuėjo niekais. Jei tulam ir pasisekė įsikverbti į apskričio valdybą, tai nerasdamos tarpe SLA. narių savo partijos darbui dirvos, pats pameta, arba išbuvus trumpą laiką, suvažiavime tampa prašalintas iš valdybos. SLA. 7-tam apskritį komunistų darbams dirvos nėra.

DELEGATAS

IS SLA. KUOPŲ DARBUOTĖS.

14 kp., Cleveland, Ohio.

Kaip jau seniau buvo organe minėta, kad mūsų kuopa yra pasiryžusi suorganizuoti jaunuolių čion augusių kuopą. Taigi tuo tikslu buvo šaukiami valdybos žinomi jaunuoliai į susirinkimą, kuris įvyko Lietuvių svetainėje, balandžio 17 d. Šiame susirinkime atsilankė ne daug jaunuolių, bet prisirašė prie SLA. 3, kurie yra: Juozas Leikauskas, Ona Leikauskiūtė, Marijona Leikauskiūtė. Kad ir mažai susirinko, bet 14 kuopos valdyba nenusiminė, nes jau pradžią turime ir varysime mums užduotą darbą tolyn.

Kitą susirinkimą jaunuolių kuopos organizavimui šaukiamė 14 dieną gegužio, 7:30 val. vakare, Lietuvių Svetainėje. Kurie turite vaikų čion augusių ir draugų ateikite ir atsiveskite juos, nes mūsų organizacijos ateitis remiasi ant jaunimo. Tai nepamirskite visi. Valio organizavime jaunimo kuopos!

SLA. 14 kuopos valdyba per F. J. žuris, užr. rašt.

194 kp., Cicero, Ill.

Kuopa laikė 5 d. balandžio gana gyvą mėnesinį susirinkimą, kuriame aptarta daug naudingų dalykų. Mūsų kuopa šiais metais pradėjo sparčiai augti ir daug kredito priklausė dabartiniam organizatoriui St. Zinkui, kuris pareiškė, kad laimėsi pirmą dovaną kuopos paskelbtam konkurse. Taipgi ir mūsų kuopos pirmininkas K. P. Develkis, nenorėdamas nusileisti organizatoriui, užsiregistravo Centro paskelbtame Antrame Auksiniam Konkurse. Tai dabar tarpe tos kryžiaus ugnies turbūt visi vietos lietuviai ir lietuvės turės prisirašyti į mūsų kuopą, nes kitaip negausime ramybės.

Taipgi nutarta daryti šį mėn išvažiavimą del susipažinimo tarpe savųjų narių ir su-

ringimui šio išvažiavimo yra išrinktas gabus komitetas, susidedantis iš M. Goberio, A. Bielavičiaus ir M. Gribičiaus ir galima pasakyti iš anksto, jog išvažiavimas bus puikus.

Į sekantį susirinkimą kviečiami nariai atsilankyti kuoskaitlingiausiai, nes norima pasitarti apie surengimą vakaro ateinančiam sezonė ir dabartinis finansų raštininkas K. Danta apsiima scenos mėgėjus išmokyti ir pastatyti scenoje kokį veikalą. O kadangi pil. K. Danta yra prityręs toje šakoje, tai ir galima tikėtis daug ko naudingo. Abelnai, įėjo į kuopą daug darbščių ypatų ir galima tikėtis daug ko naudingo nuveikti, nes ištiesiu jau gana snausti, tad visi prie darbo, o pasekmės bus.

St. Labanaukas.

139 kp., Roseland, Ill.

SLA. 139 kp. mėnesinis susirinkimas įvyko 4 d. balandžio. Aušros kambariuos. Narių atsilankė apie 50, jei vieta butų didesnė, gal atsilankytų ir daugiau. Prirašė 3 nauji nariai. J. Gustis atvedė liudininką, kuris paliudijo, kad jo metai tikrai paduoti ir jis liko priimtas su pastaba, kad jeigu ateityje pasirodytų, jog metai ne teisingai paduoti, tai jo įmokėti pinigai žūs.

Raportai visi tapo priimti. Įgjos diskusijos kilo del prisidėjimo pinigais prie palaikymo vaikų draugijėlės. Po diskusijų nubalsuota prisidėti su \$20.00. Draugijėlės palaikimo komitete dalyvauja trys kp. delegatai ir jie bendrai su kitais tvarko draugijėlę. Vaikų draugijėlė yra viena iš mylimiausių vietos draugijų. Ji nekar-tai palinksminio publiką su dainelėmis, šokiais ir įvairiais margumynais. Beto draugijėlė turi įsteigus lietuvių kalbos pamokas, kas yra labai svarbu.

SLA. 139 kp. prisidėdama prie palaikymo „Ateities Žiedo“ plačiai atidarė duris prie jaunuolių prirašinėjimo. Dabar tikimasi gauti daug jaunuolių į SLA., nes draugijėlei per abu skyriu yra viršaus šimto narių.

M. Bacevičius, SLA. 139 kp. kor.

57 kp., Worcester, Mass.

57 kuopos susirinkimas įvyko balandžio 5 d. Liet. svetainėje. 1. Buvo perskaitytas protokolas iš praeito susirinkimo; protokolas buvo priimtas, o iš kuopos organizavimui šaukiamė 14 dieną gegužio, 7:30 val. vakare, Lietuvių Svetainėje. Kurie turite vaikų čion augusių ir draugų ateikite ir atsiveskite juos, nes mūsų organizacijos ateitis remiasi ant jaunimo. Tai nepamirskite visi. Valio organizavime jaunimo kuopos!

SLA. 14 kuopos valdyba per F. J. žuris, užr. rašt.

194 kp., Cicero, Ill.

Kuopa laikė 5 d. balandžio gana gyvą mėnesinį susirinkimą, kuriame aptarta daug naudingų dalykų. Mūsų kuopa šiais metais pradėjo sparčiai augti ir daug kredito priklausė dabartiniam organizatoriui St. Zinkui, kuris pareiškė, kad laimėsi pirmą dovaną kuopos paskelbtam konkurse. Taipgi ir mūsų kuopos pirmininkas K. P. Develkis, nenorėdamas nusileisti organizatoriui, užsiregistravo Centro paskelbtame Antrame Auksiniam Konkurse. Tai dabar tarpe tos kryžiaus ugnies turbūt visi vietos lietuviai ir lietuvės turės prisirašyti į mūsų kuopą, nes kitaip negausime ramybės.

Taipgi nutarta daryti šį mėn išvažiavimą del susipažinimo tarpe savųjų narių ir su-

ringimui šio išvažiavimo yra išrinktas gabus komitetas, susidedantis iš M. Goberio, A. Bielavičiaus ir M. Gribičiaus ir galima pasakyti iš anksto, jog išvažiavimas bus puikus.

Į sekantį susirinkimą kviečiami nariai atsilankyti kuoskaitlingiausiai, nes norima pasitarti apie surengimą vakaro ateinančiam sezonė ir dabartinis finansų raštininkas K. Danta apsiima scenos mėgėjus išmokyti ir pastatyti scenoje kokį veikalą. O kadangi pil. K. Danta yra prityręs toje šakoje, tai ir galima tikėtis daug ko naudingo. Abelnai, įėjo į kuopą daug darbščių ypatų ir galima tikėtis daug ko naudingo nuveikti, nes ištiesiu jau gana snausti, tad visi prie darbo, o pasekmės bus.

St. Labanaukas.

139 kp., Roseland, Ill.

SLA. 139 kp. mėnesinis susirinkimas įvyko 4 d. balandžio. Aušros kambariuos. Narių atsilankė apie 50, jei vieta butų didesnė, gal atsilankytų ir daugiau. Prirašė 3 nauji nariai. J. Gustis atvedė liudininką, kuris paliudijo, kad jo metai tikrai paduoti ir jis liko priimtas su pastaba, kad jeigu ateityje pasirodytų, jog metai ne teisingai paduoti, tai jo įmokėti pinigai žūs.

Raportai visi tapo priimti. Įgjos diskusijos kilo del prisidėjimo pinigais prie palaikymo vaikų draugijėlės. Po diskusijų nubalsuota prisidėti su \$20.00. Draugijėlės palaikimo komitete dalyvauja trys kp. delegatai ir jie bendrai su kitais tvarko draugijėlę. Vaikų draugijėlė yra viena iš mylimiausių vietos draugijų. Ji nekar-tai palinksminio publiką su dainelėmis, šokiais ir įvairiais margumynais. Beto draugijėlė turi įsteigus lietuvių kalbos pamokas, kas yra labai svarbu.

SLA. 139 kp. prisidėdama prie palaikymo „Ateities Žiedo“ plačiai atidarė duris prie jaunuolių prirašinėjimo. Dabar tikimasi gauti daug jaunuolių į SLA., nes draugijėlei per abu skyriu yra viršaus šimto narių.

M. Bacevičius, SLA. 139 kp. kor.

57 kp., Worcester, Mass.

57 kuopos susirinkimas įvyko balandžio 5 d. Liet. svetainėje. 1. Buvo perskaitytas protokolas iš praeito susirinkimo; protokolas buvo priimtas, o iš kuopos organizavimui šaukiamė 14 dieną gegužio, 7:30 val. vakare, Lietuvių Svetainėje. Kurie turite vaikų čion augusių ir draugų ateikite ir atsiveskite juos, nes mūsų organizacijos ateitis remiasi ant jaunimo. Tai nepamirskite visi. Valio organizavime jaunimo kuopos!

SLA. 14 kuopos valdyba per F. J. žuris, užr. rašt.

194 kp., Cicero, Ill.

Kuopa laikė 5 d. balandžio gana gyvą mėnesinį susirinkimą, kuriame aptarta daug naudingų dalykų. Mūsų kuopa šiais metais pradėjo sparčiai augti ir daug kredito priklausė dabartiniam organizatoriui St. Zinkui, kuris pareiškė, kad laimėsi pirmą dovaną kuopos paskelbtam konkurse. Taipgi ir mūsų kuopos pirmininkas K. P. Develkis, nenorėdamas nusileisti organizatoriui, užsiregistravo Centro paskelbtame Antrame Auksiniam Konkurse. Tai dabar tarpe tos kryžiaus ugnies turbūt visi vietos lietuviai ir lietuvės turės prisirašyti į mūsų kuopą, nes kitaip negausime ramybės.

Taipgi nutarta daryti šį mėn išvažiavimą del susipažinimo tarpe savųjų narių ir su-

8. Buvo raportas rezulciucijos komisijos; raportas priimtas ir padarytas tarimas, kad „Tėvynės“ redak. S. E. Vitaičio laiška ir SLA. Prezidento St. Gegužio paaiškinimą padėti kp. arkyvan.

J. V. Mikelaitis, SLA. 57 kp. koresp.

314 kp., Throop, Pa.

Kovo 29 d. SLA. 314 kuopa buvo surengusi prakalbą F. Kumsio salėje. Kalbėtojas buvo pakviestas iš Scantonio Klinga, „Vienybės“ agentas, kuris puikiai prirodė kodėl kiekvienam reikalinga prie S. L. A. organizacijos priklausyti. Taipgi kalbėtojas priminė Lietuvos Nepriklausomybės šventę — septynių metų sukaiktus ir plačiai aiškino kiek ji yra svarbi lietuvių tautai. Neuzmiršo prisiminti ir klerikalų nusistatymą prieš pažangias organizacijas. Kalbėtojas, baigdamas kalbėt prašė, kad parinktų aukų Lietuvos šauliams arba Vilniaus atvadavimui. Aukų surinkta keliolika dolerių.

Balandžio 7 d. buvo laikytas 314 kuopos mėnesinis susirinkimas, kuriame buvo nutarta surengti balių gegužio 9 d. ir dalį uždarbio pridėti prie aukščiau minėtos aukos ir pasiųsti šaulių būriui. Bet čia atsirado priešingų ir emė protestuoti, girdi, šaulių organizacija esanti tik dvarponių ir ukinkams pavojinga. (Tokis tikrinimas yra klaidingas, nes Lietuvos šaulių Sąjunga kai kartas yra pavojinga dvarponiam ir ją daugumoje sudaro patys ukinkai. Šaulių svarbiausias tikslu yra ginti Lietuvą nuo priešų ir stovėti jos nepriklausomybės sargyboje. „T.“ Red.)

Prakalbose buvęs.

100 kp., Racine, Wis.

Mūsų kuopa nėra skaitlinga nariais, palyginus su skaitliu lietuvių gyvenančių Racine. Savu laiku ši kuopa turėjo apie porą šimtų narių, bet iškilus kokiai tai betvarkiai, buvo belikę tik 35 nariai ir visai be pinigų ir kuopos susirinkimus laikydavo narių namuose. Bet 1923 metais paskelbus pirmą SLA. Aukšinį Konkursą, nekuri nariai emėsi už darbo, kad pakėlus skaitlių narių ir turtą. Organizatorius M. Kasparaitis, dalyvaudamas Konkurse ir norėdamas gauti didelį aukso šmotą ir pakelti kuopą nariais, su pagalba narių prirašė 15 naujų narių ir sutalpėm \$200 pinigų tik vienu metu. Štai ką padarė Konkursą pasekmės.

Bet 1924 metais vėl sumažėjo veikimas be jokios priežasties, nes tas pats organizatorius prirašė tik 2 nauju narių per visus metus ir turtas taipgi nepakilo. Išskiriant labdarinigas aukas — \$200 L. D. Kliubui ir \$200 Našlių ir Našlių Fondui per pasidarbavimą nekuri narių.

Bet prasidedant 1925 metais ir paskelbus Antrą Aukšinį Konkursą, visai kitaip prasidėjo veikimas ir visi nariai pradėjo interusuotis mūsų garbingos organizacijos labui. Visi kuopos darbuotojai emėsi už darbo, kad pakėlus narių skaitlių iki 200 ir jau pirmas 3 mėnesiais prirašė 12 naujų narių ir perma Antro Aukšinio Konkursą savaite prirašė 5 nauji nariai. Ir tai dirbo tik vienas organizatorius, o kaip pradės dar antras darbuotis, tai kuopa kils kaip ant mielių, nes balandžio 5 d. laikytame kuopos susirinkime paskirta už organizatorių K. Vistartienę, taipgi pasiūlymą darbuotoja tarpe Racino lietuvių. Kuopa nutarė varyti agitaciją, kad prirašius kuodaugiausia jaunųjų, nes jų nemažai yra Racine ir daugiausia priguli

prie angliškų „insurance“ kompanijų, nes pastariosios varo didelę agitaciją ir patraukia jaunimą nuo SLA. Kuopa nutarė, kaip tik prirašysime 15 jaunųjų, tai sutverti jaunųjų kuopa, leidžiant jiems patiemis tvarkyti kuopos reikalus, po vadovyste senų narių.

Taipgi nutarta surengti pikniką Medway Parke birželio 28 d., 1925 m., ir pakviesti visas progresyves lietuvių draugijas Racine, tikslu subendrinti draugiškus santykius visų draugijų ir visų lietuvių Racine, kad parodžius pavizdį ką reiškia visuomenės bendras veikimas ir taipgi kad gautų suprasti naudingumą prigulėjimo prie didžiausios ir naudingiausios lietuvių organizacijos Amerikoje — prie SLA.

N. Mockus — organ.

158 kp., Springfield, Ill.

Patėmijus organe „Tėvynėje“ daug aprašymų apie Antro Aukšinio Konkursą darbuotę ir nuolatos raginant prirašyti kuodaugiausiai jaunųjų prie SLA, kad tuo budu užtikrinus mūsų organizacijai ateitį, tad ir mūsų kuopa tuo reikalu gyvai susidomėjo. Pereitame kuopos susirinkime išrinkta daugiau organizatorių tam darbui, kad palaikius karštesnę agitaciją už SLA. ir kad prirašius prie kuopos kuodaugiausiai jaunųjų, kad ir mūsų kuopa laimėtų nors pagyrimą nuo savo organizacijos už pasidarbavimą šio konkurso laiku.

Bet prie progos noriu pažymėti, kad šventa pareiga ir kiekvieno nario darbuotis savo organizacijos labui šiuo svarbiu momentu, kuomet eina konkurso vėjus. Turime atminti, kad tik visiems SLA. nariams prisidėjus prie darbo ir atliekant savo pareigas linkui organizacijos bus galima pritraukti skaitlingesnis būrelis jaunimo prie SLA. ir tuo budu padarysime gero ne vien savo organizacijai, bet ir tiems jauniesiems, kuriuos prirašysime prie SLA. Tam nereikia jokio mokslo nei kokių nors ypatingų pastangų — kiekvienas tai gali atlikti lengvu budu, tik prie kiekvienos progos primindamas jauniesiems ir jų tėvams reikalingumą ir naudingumą prigulėti prie SLA.

Taipgi minėtame kuopos susirinkime buvo pakeltas klausimas, kaip būtų galima suaukinti skaitlingas susirinkimas pasitarimui su jauniesiems ir jų tėvais suorganizavimui jaunųjų prie SLA. Mat tėvai yra geriausi organizatoriai ir lengvai gali prikaltinti savo vaikus prirašyti prie SLA. Todel pareiga kiekvieno SLA. nario, kuris turi vaikus, kad ir suaugusius, pasistengti juos prirašyti prie SLA. Kuomet SLA. nariai, tuomet ir pašalinį jaunimą bus galima lengviau pritraukti, nes draugai draugus prirašys. Todel bukdime ištikimi savo organizacijos nariais ir pamatysime, kad mūsų darbas atneš gražių davinį, nes daug jaunimo bus prirašyta prie SLA. ir karta bus paties tas rimtas pagrindas mūsų idealui užtikrinti — lietuvių išlaikymui Amerikoje.

Keliauninkas.

136 kp., Cleveland, Ohio.

Mūsų kuopa balandžio 1 d. laikė savo mėnesinį susirinkimą, kuriame daug naudingų dalykų aptarta ir nuspręsta ir nariai užsilaike tinkamai. Pirmiausiai apsvartyta ir nutarta kaskasnik narių užsimokėjimo mokesnių sekamai: Nariui ne užsimokėjus mėnesinių duoklių už du mėnesius, raštininkas pasiūys jam laiška, pranešdamas ir paragindamas užsimokėti ir narys turės užsimokėti 5c už laiško pasiuntimo iškaštis.

Nariui ne užsimokėjus už tris mėnesius — pas jį atsilankys kuopos organizatorius, kad išrinktus mokeskis ir narys turės apmokėti organizatoriaus atvykimo išlaidas. Todel įsitemykite 136 kuopos nariai šį kuopos nutarimą ir pasistengkite laiku užsimokėti savo mokesnius į SLA, kad vėliaus ne reikėtų rugoti, kuomet kuopos valdyba vykins šitą kuopos nutarimą ir padarys jums išlaidų.

Toliaus buvo peržiūrėta naujos kuopos valdybos trijų mėnesių veikimas ir palikta toliaus valdyba veikti. Dabar kuopa turi 48 narius ir kuopos izde yra 64 dol. su centais pinigų. Kuopos reikalai vedami tvarkoje.

Apkalbėta Antro Aukšinio Konkursko reikalai ir išrinktas organizatorius — Stasys Cerauka dalyvauti konkurse. Taipgi nutarta organizatorių užregistruoti Centre ir jam pavesta rūpintis prirašymu naujų narių prie kuopos ir kad jis gaus tokią dovaną, kokią savo darbu užpelnys. Pasitikime, kad mūsų darbuotis organizatoriaus pasidarbui nemažai, prirašydami prie kuopos gerą būrį naujų narių ir kartu laimėdamas nemažą dovaną.

Ant galo nutarta visais galimais budais plėsti kuopos veikimą tarpe vietos lietuvių ir taipgi visame prisilaikyti SLA. konstitucijos, susirinkimus vedant bepartvyškiškai ir nelaidžiant juose kelti bent kokių argumentų ar ginčy pašaliniais reikalais. Užsilaiykite ramiai ir tinkamoje tvarkoje ir tuo budu auklėti gražiu, draugišką sugyvenimą tarpe kuopos narių. Kadangi mūsų kuopoje daugumoje priklauso vedę vyrai ir moterys ir keletas rimtų jaunųjų, tai visuomet kuopos susirinkimuose apseiname gražiai ir tvarkingai ir toliaus to laikysimės.

Kuopos korespondentas.

204 kp., Tamaqua, Pa.

Atsišaukimas į SLA. narius ir kuopas.

SLA. 204 kuopos narys Juozas Matlauskas serga ir negali dirbti jau arti du metai ir prieg tam turi užlaikyti savo seimyną. Taigi tokiose aplinkybėse patekęs mūsų nelaimingas draugas atsidurė su visa savo seimyna didelio skurdo ir nepakeliamo gyvenimo nelaimėn. Nors jis ir gauna pašalartiką iš SLA. Našlių ir Našlių Fondo, bet pragyventi su seimyna sergančiam žmogui nėra lengva ir ta pašalpa yra tik pradinė pagalba. Todel mūsų kuopa nutarė ir padarė laimėjimo tikėtus, kad tuo budu nors dalinai pagelbėjus savo nelaimingam draugui. Šituos tikėtus išsiuntinėjome ir kintoms kuopoms prašydami, kad jos pasidarbautų ir parduotų jų tikiety. Tačiau nuo vienos kuopos gavome atsakymą kuri neiki, kad tas nelaimingas mūsų draugas yra SLA. nariu, nes ant tikiety nėra kuopos antspaudo ir apie šį nelaimingą narį nėra nieko pranešta organe „Tėvynėje“, todel esą kuopas pagralinti pardavinėti jų tikiety tarpe savo narių.

Taipgi pereitame kuopos susirinkime buvo nutarta pranešti per organą, kad mūsų kuopos narys Juozas Matlauskas yra pilnu SLA. nariu ir kartu prašyti SLA. kuopų ir narių, kad nupirktų nors po vieną tikiety šito laimėjimo ir tuo budu bus suteikta nors kokia pagalba nelaimingam SLA. nariui. Pasitikime, kad po šio mūsų atsišaukimo gerbiami SLA. nariai ir kuopos pasidarbūs sušelpdami čionai minimo SLA. 204 kuopos nario.

SLA. 204 kuopos vardu — Kazys Sangaila — pirm. Ad. Jacunskas — fin. sek.

KLAIDOS ATITAIŠYMAS. „Tėvynės“ 15 num. tilpusiam SLA. 9-to apskrčio suvažiavimo protokole įsikverbė klaida. Vietoje S. Bulota, turi būti J. Bulota ir SLA. 9-to apskrčio 13-tas suvažiavimas įvyks Bendl, Ill., 1926 metais.

M. Lekešienė — sek.

NEKROLOGIJA.

A. † A. Zofija Vitartienė. Narauškiutė,

narė SLA. 10 kuopos iš Philadelphia, Pa., persiskyrė su šiuo pasauliu balandžio 1 d., š. m., ir palaidota bal. 6 d. su gražiomis iškilimėmis. Velionė paliko dideliam nuluidime tris sunus ir tris dukteris — visi jau suaugę.

Velionė paėjo iš Lietuvos iš Suvalkijos, Alytaus apskrities, Simno miestelio. Prirašė prie SLA. rugsėjo 1 d., 1911 metais ir visą laiką buvo ištikima S. L. A. narė ir visų mylima moteris, nes buvo draugiška ir gražaus, doro pasivedimo ir pilnai gražiai išauklėjo ir savo vaikelius.

Lai buna lengva jai išsėtis šaltoje žemėje!

SLA. narys.

A. † A. Justinas Kranauskas, narys SLA. 232 kuopos iš Thomas, W. Va., persiskyrė su šiuo pasauliu kovo 18 d., š. m. Velionio mirties priešastimi buvo smarkus susirgimas plaučių uždegimu ir pasirgęs tik 5 dienas pasimirė. Labai gaila, nes mūsų kuopa neteko veiklaus nario ir darbuotojo ypatu je velionio Justino, kuris buvo dar gana tvirtas vyras apie 50 metų amžiaus.

Paliko dideliam nuluidime savo moterį Marcelę, po tėvais Glebauskį, du sunu — Antaną ir Joną ir dvi dukteri — Ceciliją ir Viliamina.

Kadangi Kranauskai yra progresyviai žmonės, tad nors sunki darba dirbdami stengėsi visais galimais budais, kad savo vaikučius apsvietus ir pamokinus. Todel panelė Cecilija Kranauskaitė pabaigė čionai, Thomas, W. Va., augštesniaj mokyklą ir kadangi Cecilija labai gabi buvo moksle, tai netik čionai gavo augštesniaj laipsnį, bet ir visoje apylinkėje, todel ir gavo nuo Apšvietimo Komisijos veltui leidimą eiti augštąjį mokslą į Westvirginijos Universitetą, Morgantown, W. Va., kaip laimėtoja už savo gabumą. Žinoma, Cecilija užbaigus universitetą po 8 metų turės atsilginti už mokslą. Taipgi ir sunus Antanas gerai mokinosi augštesnioj mokykloj, bet, žinoma, dabar bus sunkiau, kadangi neteko savo mylimo tėvo ir maitintojo, kuris nors sunkiai dirbdamas, bet stengėsi savo vaikučius apsviesti.

Velionis J. Kranauskas likosi palaidotas 21 dieną kovo Tarptautiškuose Kapuose be katalikiškų bažnytinų apeigų. Bet kadangi metodistų bažnyčia buvo Kranauskams visai kaiminystėje, tai metodistų kunigas su savo giedoriais atėjo išleisti savo mylimo kaimyno į kapus ir pagiedojo porą giesmių. Advokatas D. E. Cuppet pasakė anglų kalboje trumpą prakalbą, nupiešdamas, kad velionis Kranauskas daugiau kaip 20 metų buvo visų mylimas žmogus ir pilietis. O kadangi SLA. 232 kuopa turėjo savo draugą laidoti, todel ir paskyrė šermėnias vadovauti M. L. Balčiūnui, kuris ir vedė pagal formą. Taipgi M. L. Balčiūnas, iš namų išleidžiant, pasakė lietuviškai puikią prakalbėlę.

SLA. 232 kuopa aukavo puikią gyvų gėlių vainiką savo mylimam draugui. Puikus gyvų gėlių vainikas padovanavo velionio seimyna jo švogeriai.

M. Balčiūnas, draugai — Kazys ir Marcelė Subačiai, buvo atsiųstas vainikas iš Morgantown, W. Va., nuo universiteto studentų ir vainikas iš Thomas, W. Va., augštosios mokyklos mokinių. Suvažiavo daug draugų ir pažįstamų iš visos apylinkės ir apie 20 automobilių palydėjo į kapines. Ant kapinių M. L. Balčiūnas taipgi pasakė prakalbą, nupiešdamas velionio Kranausko vargus ir gyvenimą.

Mūsų mylimas drauge išleiskis ramiai amžinu miegu užmigs ir tegul tau miško giesmininkai čulba rytas ir vakareilis!

SLA. 232 kp. koresp.

SLA. KUOPŲ NAUJI VIRŠININKAI 1925 METAMS. 29 kp., Westville, Ill.

J. Mažeikis — pirm., J. Krakšas — vice-pirm., V. Šlikas — fin. sek., V. Mažrimas — prot. sek., V. Daujotis — izd., J. Melianius — org., J. Guntorius, J. Miliauskas ir J. Sabaliauskas — izdo glob., Dr. M. D. Gundrun — d-ras-kvot.

32 kp., Buttonwood, Pa. J. Gudinis — pirm., Pr. Zailskas — vice-pirm., A. Dervinis — fin. sek., A. Gudaitis — prot. sek., J. Matelionis — izd., J. Židžiūnas — izdo glob., Dr. A. Dean — d-ras-kvotėjas.

34 kp., New Britain, Conn. M. Neimomas — pirm., B. Salaveičikas — vice-pirm., J. J. Gerdauskas — fin. sek., P. P. Pilipauskas — prot. sek., J. Mikalauskas — izd., A. Plukas, P. Barkauskas ir St. Jurkunas — izd. glob., J. Ragelis — org., V. J. Valaitis — lig. lank., Dr. C. Lelasher ir Dr. Em. Tutliutė — d-ras-kvot.

47 kp., Passaic, N. J. A. Juodsnukis — pirm., A. Drobnis — sek., J. Linonis — izd.

52 kp., Mt. Carmel, Pa. A. Pajaujūis — pirm., J. Eramičius — vice-pirm., J. Kijauskas ir M. Pauža — fin. ir prot. sek., K. Vasiliauskas — izd., K. Tamalinas ir J. Poškevičius — izd. glob., S. Griškevičius — org., J. Anulauskas — marš., Dr. Buckley — d-ras-kvot.

55 kp., W. Pullman, Ill. J. Jusevičius — pirm., K. Lapė — vice-pirm., A. Statkus — fin. sek., J. Andruska — prot. sek., K. Alvinuskas — izd., J. Adomavičius, J. Riepišas ir J. Žigulis — izd. glob., K. Statkus — org., Dr. J. Stern — d-ras-kvot.

64 kp., Baltimore, Md. P. P. Jaras — pirm., A. Kurlaitis — vice-pirm., J. Alyta — fin. sek., S. Butkus — prot. sek., Dr. Ip. Bronušas — d-ras-kvot.

72 kp., Plainville, Pa. J. Audzevičius — pirm., A. Bieliauskas — vice-pirm., V. Martinkus — fin. sek., A. Volungevičius — prot. sek., A. Bieliauskienė — izd., P. Razvilavičius — org.

76 kp., C. Brooklyn, N. Y. P. Šukis — pirm., V. Ivonis — vice-pirm., A. Sendrauskas — fin. sek., A. Gerčius, S. Zigas — prot. sek., N. Mockus — izd. ir org., M. Kasparaitis ir A. Zilienė — izdo glob.

100 kp., Racine, Wis. M. Matkus — pirm., K. Vištartienė — vice-pirm. ir org., A. Gerčius — fin. sek., S. Zigas — prot. sek., N. Mockus — izd. ir org., M. Kasparaitis ir A. Zilienė — izdo glob.

103 kp., Johnston City, Ill. J. Gizevičius — pirm., S.

Barauskas — sek., P. Noreika — izd., A. Mikna — org.

121 kp., Clinton, Ind. J. Skinderis — pirm., J. Danušas — fin. sek., D. Riauka — prot. sek.

158 kp., Springfield, Ill. J. Starkevičius — pirm., J. Salaševičius — vice-pirm., B. Gailevičius — fin. sek., M. Lekešienė — prot. sek., I. Čekanauskas — izd., P. Jurkoms — org., M. Navickas, A. Šešdis ir A. Malonienė — izdo glob.

160 kp., Donora, Pa. J. Urbaitis — pirm., J. Mašaitis — vice-pirm., A. Kižas — fin. sek., B. Kižas — prot. sek., ir org., J. Urbonas — izd., P. Živatkauskas ir K. Matusevičius — izd. glob.

185 kp., Indiana Harbor, Ind. Vieton paskelbto vice-pirmninko tapo išrinktas naujas — Pranas Kisielius.

188 kp., Royalton, Ill. V. Misevičius — pirm., M. Šilys — fin. ir prot. sek., V. Trainis — izdininkas.

192 kp., New Kensington, Pa. J. Maslauskas — pirm., A. Bačėnas — fin. sek., A. Balvočius — prot. sek., J. Jesudavičius — izdininkas.

207 kp., So. Manchester, Conn. Vieton paskelbto vice-pirm. tapo išrinkta naujas — V. Degutis. Taipgi A. Palukevičius delei ligos negali eiti prot. sekretoriaus pareigų, tad laikinai prot. sek. pasilieka M. Žurauskas.

255 kp., Chicago, Heights, Ill. St. Laudanskas — pirm., T. Kazlauskas — vice-pirm., J. Albuskas — fin. sek., P. Rašius — prot. sek., P. Keršis — izd., P. Rašienė ir V. Montvilas — izdo glob.

306 kp., Danbury, Conn. A. Radzevičius — pirm., M. Vaitekūsis — vice-pirm., A. Petrikonis — fin. sek., V. Muliolis — prot. sek., V. Vaitkūnas — izd., I. Zukauskas ir P. Žurinskas — izd. glob., K. Kuncevičius — marš.

308 kp., Zeigler, Ill. A. Novas — pirm., K. Čėgis — vice-pirm., J. Bernotas — fin. sek. ir org., J. Rasimas — prot. sek., J. Ukaniš — izd., B. Navickas, A. Uksas ir J. Vainauskas — izd. glob., V. Bukauskas — marš.

314 kp., Throop, Pa. J. Grinevičius — pirm., K. Draugelis — prot. sek., V. Stulpinas — fin. sek. ir org., P. Šuklis — izd.

317 kp., Rivesville, W. Va. J. Levanavičius — pirm., St. Grigalijus — fin. sek. ir org., M. Kyburis — prot. sek., A. Kupstas — izd., P. Minkevičius — marš.

318 kp., Worcester, Mass. K. Budinavičius — pirm., J. A. Stravinskis ir P. Juozunas — vice-pirm., A. Kraučialis ir A. Kuznickas — fin. sek., J. J. Krasinskis — prot. sek., V. S. Jokubynas — izd., J. Raulkūtyr ir J. Glavickas — izd. glob., M. Želvys ir A. Gerulis — marš., B. Mingilas — koresp.

319 kp., Warrior Run, Pa. St. Barauskas — pirm., K. Staskevičienė — sek., K. Kučas — izd., J. Staskevičius ir M. Aleksandravičius — izd. glob.

320 kp., Philadelphia, Pa. M. E. Nedzinskutė — pirm., E. E. Klienė — vice-pirm.

E. C. Matulitė — sek., Z. Baltaduonienė — izd.

322 kp., Woodhaven, N. Y. J. Norkus — pirm., K. Kreivėnas — vice-pirm., J. Augliš — fin. sek., Ona Baltrušaitienė — prot. sek., J. Bajerčius — izd.

323 kp., Glendale, Pa. Monika Dekienė — pirm., Ona Baranauskienė — fin. sek., Marė Liepiūtė — prot. sek.

KARAS SU SPIRITO KONTRABANDISTAIS.

Naktį iš 2 į 3 balandžio Šventosios kaime kontrabandistai nukovė uosto polic. Lebotakį, kitą policininką norėjo pasmaugti, bet jam pasisekė iš piktadarių rankų išsisukti. Minėti policistai persirengusiu civiliais išėjo sekti kontrabandistus ir patėmiję vežančius spiritą prisimetė tokiais pat kontrabandistais prisirtino ir emė derėti spiritą, kad tamsumoje galėtų nors kiek pažinti asmenis. Vienas iš kontrabandistų pažino, kad policistų esama ir paleido kulka pataikęs kakton. Kiti emė smaugti kitą. Nukautasis su spirito blėkinėmis likosi vietoje visą dieną, vieną iš kontrabandistų policija už pusės kil. nuo Latvų sienos sugavo, kitas paspruko.

Kuopu Susirinkimai

Buttonwood, Pa. SLA. 32 kuopos susirinkimai įvyksta kiekvieno mėnesio pirmą nedėdienį, pas izdininką Jurgį Matelina, 2 val. po pietų. Meldžiu visų draugų atsilankyti į kiekvieną susirinkimą virš paminėtom dienom ir laiku ir užsimokėti prigulincius mokesnius.

A. Gudaitis — sek. Plymouth, Pa. SLA. 53 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks 3 d. gegužės, 2 val. po pietų, Šakaliuno svetainėje, E. Main St. Malonėkite visi nariai susirinkti, nes yra daug svarbių reikalų apsvartymui. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 53 kuopos.

V. Seilius — sek. Greenfield, Mass. SLA. 297 kuopos susirinkimas įvyks gegužės 10 d., 2 val. po pietų, League of American svetainėje, ant Chapman St. Malonėkite visi nariai atsilankyti į minėtą susirinkimą, nes turime svarbių reikalų apsvartyti. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 297 kuopos.

S. J. Kazlauskas — sek. Trenton, N. J. SLA. 302 kp. susirinkimas įvyks 10 d. gegužės. Visi nariai kviečiami skaitlingai atsilankyti ir užsimokėti užvilktas mokesnis. Taipgi turime ir kitų svarbių reikalų apsvartymui. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 302 kuopos.

J. Bačalis — sek. Buffalo, N. Y. SLA. 304 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks 10 d. gegužės, 1 val. po pietų, 237 Sycamore St. Visi nariai ir narės kviečiami atsilankyti ir užsimokėti užvilktas mokesnis. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 304 kuopos.

J. K. Miliauskas — sek. Tel. Empire 7365 Dr. F. MATULAITIS, 322 Holbrook Ave., DETROIT, MICH. Valandos: 12-2 p. m. ir 6-8 p. m. Ultravioletinė šviesa. Diathermia.

APIE MUSŲ KALBĄ

(Prof. K. Bugos Atminčiai).

Rašo V. F. JANKAUSKAS.

(Tąsa)

Minėsiu ir tuos, kurių neturiu.

1. Aistiški Studijai. I dalis. Peterburge, 1908. 216 puslapių.

2. Medžiaga Lietuvių, Latvių ir Prūsų Mytologijai. Vilnius, 1908, 1909. 40 pusl. Atspaudas iš „Lietuvių Tautos“, 1 knyga.

3. Kalbos Dalykai, Kaunas, 1910, 55 pusl. Atspaudas iš „Draugijos“.

4. Litewski Język „Wilna Eneykl. Ilust.“ Įtalpa 10 pusl.

5. Apie Lietuvii Asmens Vardus. Vilnius, 1911. 52 pusl. iš „Liet. Tautos“.

6. Baltica, Varšava, 1911. 62 pusl. Atspaud. iš žurnalo R. F. V.

7. Litovskoe nazvanie „bnuka“ (anukas) ir nepuotis. R. F. V.

8. Litovsko-Russki Slovarėik, S. Peterburg, 1912. 39 pusl.

9. Lituanica, S. Peterburg, 1912. 52 pusl.

10. Slaviano-baltiiskiaa Etimologii, R. F. V. 1912.

11. Kalbų Mokslas bei Musų Senovė, Kaunas, 1913. 21 pusl.

12. Rašybos Mažmočiai, Kaunas, 1913. 27 pusl.

13. Kann man Keltenspuren auf Baltischem Gebiet Nachweisen? Ročnik slavistyčny. Krakov 1913. 38 pusl.

14. Priesagos — unas ir dvibalsio — no kilmė, Kaunas, 1921. 41 pusl.

15. Kalba ir Senovė I dalis, Kaunas, 1922. 354 pusl. (apie antrą dalį nežinau. V. J.).

16. Lietuvių Kalbos Žodynas, raidė a iki ančtraukas, I sąsiuvinis, Kaunas, 1924. 80 pusl.

Kiti prof. Bugos straipsniai, liečią įvairius kalbos dalykus, buvo spausdinti laikraščiuose ir žurnaluose: „Vilniaus Žinios“ (1905 Nr. 55), „Draugija“ (1906, 1910, 1913), „Lietuvių Tauta“, „Viltis“, „Vairas“ (1914), „Ateitis“ (1920), „Lietuva“ (1922) ir kt. Tik šiomis dienomis apturėjau Aistiški Studijai dalis I, Kalba ir Senovė dalis I, Apie Lietuvii Asmens Vardus, Priesagos — unas ir dvibalsio — no kilmė ir žodyno pirmą sąsiuvinį. Nors iš savo rankų šiuos leidinius neišleidau nuo pat jų gavimo, visgi dar nespėjau juos gerai peržiūrėti ir tik tuo tarpu, ką paspėjau, mėginsiu pasidalyti su visuomene, nežinau, kad pas mumis, Amerikoje, apie musų kalbą beveik nebuvo nieko rašyta.

Pirmiausiai pažūrėsiu į seniausią jo veikalą „Aistiški Studijai“, išleistą 1908 m. Geriau gal suprasiu gerb. Bugos šiam darbui šaltinį, jei paimsiu jo paties žodžius iš šio veikalų „Prabylio“: „Aistiškuose Studijuose“, kurių pirmoji dalis dabar išėina iš pasauli, telpa prof. Dr. Kazimiero Jaunjaus mokslas. Su prof. Jaunjaumi man teko pasižinti ir

tapti jo mokiniu 1902 metų pavasarį (Zr. mano straipsnį „Kun. Jaunias mokslas nuo 1902 m. iki mirėčiai“, tilpusi „Viltis“ laikraštyje, 1908 m.). Jaunjaus mokiniu aš išbuvau nuo 1902 m. iki vasario mėnesio 25 dienai, t. y. iki beširdė giltinė jį išrovė iš musų tarpo. Su jo mirtimi prarado lietuviai vienatinį kalbotyrų (sprachforscher), daug dar žadėjusių pasidaryti lygintines aistiškos ir indoeuropiškios kalbotyros (sprachforschung) dirvuose...

„Kada aš pradėjau mokytis pas Jaunju tebuva baigęs tikt 4 klases. Tasai mokslas, kurį aš tada turėjau, dar negalėjo man duoti žinių, reikalingų Jaunjaus moksliekiams išvedėjimams suprasti. Mano nepažintis su pirmutiniais lygintines kalbotyros pagrindais neilgai tetrukde atsakomą Jaunjaus lekeijų — pašnekesjų supratimą atju jo pavidagogiškoms dovanoms, prie kurių jisai ir mažamoklams sugebėdavo kaip reikiant inbrukti sunkiai suprantamas mokslo tiesas. Visus savo pašnekesjus su Jaunjumi aš susirašinėjau į sąsjuvinjus (1/4 rašomojo lakšto), iš kurių susidare šeši stori tomai, apimantys 3043 lakštų puses.

„Aistiškų Studijų“ pamatas yra tik keturi pirmieji užrašų tomai, surinktieji iki 1905 m. rudens, t. y. iki to laiko, kad aš įstojęs in Peterburgo universitetę, pradėjau rašyti (Šie studijai spauzdinti 1907 m. balandjo men. 5 dieną) šjuos studijus. Studijuose skelbiamasis mokslas, kaip jau pasakytą, yra Jaunjaus mokslas, kurį aš pilnai pasisavinavau ir pasekmese, iš šjo mokslo plaukiant juse, toljaus pritaikinau. Visa tai, ką gyvai paemjau iš Jaunjaus, Studijuose pažimeta jo vardu.

„Prirengti į spaudą Studijai neilgai tegulejo raišorai, nesą greita susirado Jaunjaus mokslo gerbejai, kurie noredami kuogreitjausia išvysti šį raštą išspauzdintą, nepasigailejo gana dideles aukos. Tie gerbejai, davusį lešas (Kostentis) pirmajai Studijų daliai išspauzdinti, buvo šv. Kazimiero Draugija (Kaune), kurjai ir skaitau savo priedermę išreikšti didjausją padeką.

„Ar greita išeis į pasauli antroji Studijų dalis, neturint išleidejo, yra sunku kas tikra pasakyti. Peterburgas, 1908 m., kovo mėn.“

Nors savo vėlesniam veikalė p. Buga suvis išsižadėjo šio darbo, jį paniekino ir gėrėjosi, kad antrosios Aistiškų Studijų dalies neišleido, sakydams, kad kun. Jaunias mokslas jį nuvedė vien tik į šuntakius, visgi pasirodo daug darbo padėta, daug surinktų žodžių; suliginimai jų su kitų kalbų žodžiais ir sunaudota apie 40. autorių šaltiniai iš keleto kalbų ir iš daugelio vietų Lietuvoje.

Kuo-kun. Jaunius klydo, koksai buvo jo mokslui pamatas, nėra pasakytą. Pasirodo vien iš šio vieno atsitikimo, ant kiek tai kalbotyros mokslas nėra nustatytas, kad kun. Jaunius, toje šakoje profesorius universitete, galėjo klysti savo visą amžį, kad jo kiti žinovai klausė ir jį sekė daugelį metų ir kad daugelis jo nuomonių buvo talpinta spaudoje ir mokslo veikaluose.

Visuomenei įdomu bus žinoti, kas tie Aističiai. Bevertant senovės mokytojų veikalus buvo rasta, kad pirmų pirmiausia vartotas vardas C. Tacito, jo veikale „Germania“, 60—97 m. po Kristaus gimimo, kada jis vadino juomi tautas, gyvenančias šalyse, kur dabar randasi Prusai, Lietuva ir Latvija; jis sakė „aestiorum gentes“. Po to Ptolomeaus 180 metuose sakė aistouia-aisvija. (Daugiau bus)

Remkime Kultūrini Darbą

Iš geros rankos „Kulturos“ b-vės paleistaisi obalsis — organizuoti švietimosi ir kulturos reikalais — randa pasisekimą liaudyje. „Kulturos“ bureliai kuriasi ir dygsta, net tokiuose Lietuvos užkampiuose, kur iki šiol nebuvo nieko girdėti apie visuomeninį judėjimą liaudies tarpe. Grynai kultūriniai uždaviniai — kursai, paskaitos, koncertai, teatrai, sporto šventės, knygynėlių, skaityklų, liaudies namų, kinematografų steigimas, knygų platinimas liaudyje, gamtos ir senovės turtų ir paminklų dabojimas, krašte grąžinimo reikalai ir k. tapo sąmoningųjų liaudies veikėjų ir susipratusių kaimie jaunuo menės dienos darbų programa.

Karčiais bandymais įsitikinta, kad be kulturos ir švietimo pagrindu negalimas joks didesnis visuomenės ar ukio darbas, kad be jo demokratijos dėsniai lieka tuščiais reklamos barškalais ar priedanga nedoriams tikslams paslėpti, pati gi tauta negali džiaugtis laisve ir gerove, kurią iš jos pavertė įvairūs dvasios ir kuno naudotojai ir suvedžiojotai.

Visuomenės butina pareiga — naują ir daug žadantį judėjimą, iš liaudies einantį, visokiais budais remti ir stiprinti.

Daugumai musų šviesuomenės ir išėivijos iš tos liaudies kilusių yra progos jai atsilyginti, ką jai skolingi liko. Didžiama jų dar riša su gimtinės kraštu jaunatvės atminimui, giminystės ryšiai, pažintys. Reikia kad tą ryšį stiprintų dar pareigos jausmas — padėti savieškiems nugalėti tamsos slogutį su jo palydovais — girtybe, skurdu, nekulturingumu.

Plačiai besiorganizuojant dabar Lietuvoje vietose „Kulturos“ bureliams, kurių veikimas turi tikslo bendrinti ir derinti visą vietos kultūrinį pažangos darbą, turėtumėm ypačiai pradžioje paremti jų darbuotę ir sumanymus, reikalingus lėšų ir moralės pagalbos.

Reikia tik įsivaizduoti, didelė parama tokiam bureliui gauti vieną-kitą sumą pinigų jo darbams vykdyti, mažą knygų siuntinį jo knygynėliui, užprenumeruoti laikraštį — žurnala, kurią nors mokslo priedomę burelio kursams (gaubli, žemlapi, mikroskopą), raginę lempą paskaitoms, futbolą ar kitokį sporto įtaisą, kino aparatą, radio imtuvą ir tt. Juk ta musų tulam išėiviu

ar inteligentui netaip sunki dovana būtų visas įvykis jo gimtiname krašte, kiek jį sužadintų žmonių pakeltų veikėjams upo, svarbiausia gi duotų pradžia tam ar kitam darbui, kuris ilgainiu jau pačių darbių būtų aprūpinamas, jų skaičiui padidėjus.

Tokiems santykiams užsi-mezgus, galima būtų galvoti ir apie pačią kultūrinio darbo tvirtovę — liaudies namų statymą, kurie jau pats savaime būtų didžiųjų ir pastoviuoju ramsdiu visiems vietos kulturos darbams.

Taigi remkime kultūrinį liaudies darbą ir palaikykime su ja ryšį ir tuo budu igysime demokratinės tautos vardą.

Begėdiškias Išniekinimas Mergelių

Neteisėtumams ir policijos sauvaliavimams Lietuvoje nėra jokių ribų. Pasirodo, kad Lietuvos konstitucijoje garantuojamos piliečio teisės ir asmens neliečiamybė yra vien nieko nereikšiančios frazės. „Liet. žinios“ praneša sekamą pasibaurėtiną įvykį: „Seimo atstovo Šlėvės patiektasai Vidaus. Reikalų Ministerijai paklausimas šitaip pasakojio apie neregėtąją XX amžiaus moralinę inkviziciją. „Šauliai suruošė spektaklį Kedainiuose. Po spektaklio du policininku įsakė vaikams pasitraukti nuo mergelių. Virš 30 mergelių tapo suareštuota ir nuvaryta į šaltąją, kur permakvojo. Ryta joms tapo nuvarytos pas vieną daktarą sveikatai patikrinti. Tas atsakė. Varyta pas kitą. Tas gražines atgal. Galų gale daktaras jų sveikata patikrinęs. Patikrinimo statistikos daviniai rodo, kad 2 mergelės rastos veneros ligomis užsikrėtusios, 2 — visiškai nekaltos, o apie 30 mergelių visiškai sveikų.“

„Net sunku rasti žodžių, išreikšti visą tą pasipiktinimo jausmą, kuris kyla, skaitant apie tokį niekur neleistiną moniai lieka tuščiais reklamos barškalais ar priedanga nedoriams tikslams paslėpti, pati gi tauta negali džiaugtis laisve ir gerove, kurią iš jos pavertė įvairūs dvasios ir kuno naudotojai ir suvedžiojotai.“

„Net sunku rasti žodžių, išreikšti visą tą pasipiktinimo jausmą, kuris kyla, skaitant apie tokį niekur neleistiną moniai lieka tuščiais reklamos barškalais ar priedanga nedoriams tikslams paslėpti, pati gi tauta negali džiaugtis laisve ir gerove, kurią iš jos pavertė įvairūs dvasios ir kuno naudotojai ir suvedžiojotai.“

Sitokį brutali mergelių garbės išniekinimą policija atliko matomai įsakyta iš Kauno „aukštybių“, nes minimas laikraštis skelbia, kad klerikalų bloko Seimo narės — Galdienė ir Gvidienė pradėjo kalbėti apie kokių ten „doros brigadų“ įvedimą Lietuvoje. Vadinasi, pasirodo, kad klerikalės viršūnės policijai pagave eiti pareigas tu „doros brigadų“ ir pastarioji mindžio pareigos jausmas — padėti savieškiems nugalėti tamsos slogutį su jo palydovais — girtybe, skurdu, nekulturingumu.

„Net sunku rasti žodžių, išreikšti visą tą pasipiktinimo jausmą, kuris kyla, skaitant apie tokį niekur neleistiną moniai lieka tuščiais reklamos barškalais ar priedanga nedoriams tikslams paslėpti, pati gi tauta negali džiaugtis laisve ir gerove, kurią iš jos pavertė įvairūs dvasios ir kuno naudotojai ir suvedžiojotai.“

„Net sunku rasti žodžių, išreikšti visą tą pasipiktinimo jausmą, kuris kyla, skaitant apie tokį niekur neleistiną moniai lieka tuščiais reklamos barškalais ar priedanga nedoriams tikslams paslėpti, pati gi tauta negali džiaugtis laisve ir gerove, kurią iš jos pavertė įvairūs dvasios ir kuno naudotojai ir suvedžiojotai.“

Tauragės Mokytojų Seminarijos Mokiniių Streikas

„Tėvynės“ skaitytojams jau yra žinoma, kad Tauragės Mokytojų Seminarijoje buvo kilęs mokiniių streikas. Dabar „Liet. žinios“ aprašo plačiai ir apie pačią kultūrinio darbo tvirtovę — liaudies namų statymą, kurie jau pats savaime būtų didžiųjų ir pastoviuoju ramsdiu visiems vietos kulturos darbams.

„Liet. žinios“ aprašo plačiai ir apie pačią kultūrinio darbo tvirtovę — liaudies namų statymą, kurie jau pats savaime būtų didžiųjų ir pastoviuoju ramsdiu visiems vietos kulturos darbams.

Kadangi šis streikas yra gana charakteringas ir aiškiai vaizduoja klerikalinių gaidukų nekulturingumą, tad nors sutrumpinę perspausdiname iš „L. ž.“ aprašymą šio streiko.

Kaip streikas prasidėjo.

Tauragės Mokytojų Seminarijos mokiniių streikas prasidėjo taip. Š. m. kovo 12 dieną muzikos ir dainavimo mokytojas, vietos vargonininkas, V. Dirginčius turėjo pamoką II kurse. V. Dirginčius liepė mokiniam dainuoti solo. Mokiniai ėmė atsisakinėti. Atsisakė mokiniai: Ambrosas, Augaitis, Balčius, Barkauskytė ir kt. V. Dirginčius susierzines mokiniių elgesiu, pasiėmęs žurnala buvo pasiruošęs išėiti iš klases, tuo laiku iš vietos mokinys Augaitis pastebėjo, kad mokytojas daug reikalaujās, o mokinys Blinstrupas pridurė, kad geriau būtų leisti dainuoti po du. V. Dirginčius, išgirdęs Augaičio ir Blinstrupo pastabas, dar labiau susierzino ir balsiai ėmė varyti iš klases mokiniius Augaitį ir Blinstrupą. Tie du mokiniiu buvo beina iš klases, bet išgirdę kitų mokiniių patarimą neiti iš klases, nepaklausė mokytojo ir liko klaseje. Po to viso V. Dirginčius pats išėjo iš klases. V. Dirginčiui beinant iš klases, mokiniai supliaušė delnais.

V. Dirginčius apie įvykusį incidentą pasakė direktoriui tik trečią dieną. Kovo 14 dieną seminarijos direktorius M. Mačernis pakvietė mokiniius Augaitį ir Blinstrupą ir liepė V. Dirginčiaus perspausdyti. Direktorius pareiškė mokiniam Augaičiui ir Blinstrupui, kad V. Dirginčius stato ulfimatumą: seminarijoje turi pasilikti jis ar jie du. Prie to direktorius pridurė, kad mokytojas jam brangesnis, negu du mokiniiu. Mokiniai Augaitis ir Blinstrupas atsiprašinėjo vieną kartą mokytojų kambaryje, dalyvaujant direktoriui, kapeiloniui ir kitiems mokytojams; antrą kartą nuėję atsiprašyti pas V. Dirginčių butan, ten V. Dirginčius bute rado seminarijos direktorių. V. Dirginčius abu kartu mokiniių atsiprašymo nepriėmė.

Mokiniai padavė mokytojų tarybai prašymą. Kadangi atsiprašymo nepriėmimas mokiniių supratimu yra lygus Augaičio ir Blinstrupo paliuosavimui iš seminarijos, todėl mokiniai sumanė perduoti seminarijos pedagogų tarybai prašymą, kad apginti skriaudžiamus savo draugus. Mokiniai prašė tarybą mokiniius Auogaitį ir Blinstrupą palikti toliaus mokiniių seminarijoje, o dainavimo ir muzikos mokytoją V. Dirginčių pakeisti kitu mokytoju. Prie galų pridėjo pastabą: „Prašymą Ped. Tarybai atmetus kreipsimės į švietimo Ministeriją.“ Prašymą

pasirašė 80 mokiniių (iš viso seminarijoje mokiniių 120). Prašymas buvo įteiktas direktoriui kovo 16 d. Prašymo padavimas sudaro streiko antrą etapą. Seminarijos direktorius gavęs prašymą ir su juo susipažinęs, reikalavo, kad mokiniai atsiimtų prašymą. Tuo atvėju direktorių palaikė kiti mokytojai. Mokiniai atsisakė prašymą atsiimti. Direktorius ėmė kreiptis prie pavienių mokiniių ir reikalauti, kad jie atsiimtų savo parašus. Pavyzdžiui, pasiėmė mokinį Diėmaną ir mokytojų kambaryje, dalyvaujant kitiems mokytojams, ėmė prikalbinėti, kad jis atsiimtų savo parašą, net vieną mokytojas pagrasino policija. Tuo budu pasisekė išgauti sutikimą parašus atsiimti bene iš 5 mokiniių.

Kovo 19 d. iš ryto seminarijos salėje direktorius paskelbė mokiniam pedagogų tarybos sprendimą, kuriuo mokinys Augaitis pašalinamas, o mokinys Blinstrupas gauna pamažintą laipsnį iš elgesio ir privalo atsiprašyti V. Dirginčiaus sulig patiektos direktoriaus, mokyto Bachštromienės ir V. Dirginčiaus atsiprašymo formulės.

Mokiniai nutarė važiuoti teisybės ieškoti. Pedagogų tarybos sprendimas mokiniių nepatenkina. Pasigirdo balsas iš mokiniių tarpo, reikia važiuoti švietimo Ministerijon. Tas balsas gavo mokiniių pritarimą ir čia pat buvo išrinkti Kaunan važiuoti trys delegatai. Mokiniių delegatai kreipėsi pas direktorių prašydami patarimo, ar važiuoti Kaunan. Direktorius delegatams paaiškino, kad jiems neverta važiuoti, nes pedagogų taryba siūnia Kaunan savo atstovą, kuris viską išaiškins švietimo Ministerijoje. Mokiniių delegatai nesutiko su direktoriaus nusistatymu ir kovo 20 d. išvažiavo Kaunan. Kol negrįš delegatai iš Kauno, mokiniai nutarė nelankyti seminarijos.

Policininkas daro „tvarką“

Atvyko seminarijos salėn vienas policininkas. Įėjus policininkui, direktorius jam pasakė, reikišią kaurkuriuos mokiniius pašalinti. Direktorius pasakęs tuos žodžius, liepė policininkui išvesti mokinii Alf. Mažeikį ir Alek. Augaitį, kurį tik neseniai pedagogų taryba paliuosavo. Policininkas, išvedęs iš seminarijos rumų tuos du mokiniiu, vėl grįžo salėn ir padėjo direktoriui varyti mokiniius laukan. Mokinys Vl. Skirmuntas nusistebėjęs policininko šeiminkavimu seminarijos salėje, pabriežė, kad ne policijos reikalas kištis į seminarijos reikalus. Direktorius, nors varė mokiniius iš salės, bet ne visus, kaurkuriuos net sulaikydavo. Kada salėje mokiniiu pasiliko nedaug, kada direktorius ėmė kaurkuriuos atrinkti, tada policininkas stovėjo tarp durų ir neįleido mokiniių iš oro salėn ir direktoriaus paliekamų salėje neleido išėiti iš salės. Direktorius pastebėjo tam tikrą kiekį mokiniių salėje užrakino seminarijos duris. Dabar policininkas darė tvarką seminarijos kieme: vienų neįleido į salę, o kitų neišleido iš salės. Mokiniai užrakinti salėje ėmė šokti laukan per langus. Seminarijos rumuose pasiliko užrakinta 58 mokiniai. Tuo budu direktoriui pasisekė mokiniiu policininko pagalba suskaldyti į dvi dali ir vieną dalį suvaryti į klases. Tuo budu kovo 23 d. įvyko pamokos su užkariautais mokiniam.

Kovo 24 d. susirinko pamokų beveik visi mokiniai, neatėjo tik 4. Matyti, kovo 24d. buvo laukta didelės revoliucijos, nes ties seminarija vaikščioja 4 policininkai, ties mokiniiu bendrabučiu — 2 ir gatvė buvo daugiaus policininkų, kaip paprastai buna. 9 1/2 valandą atsilankė seminarijos rumuosna apskrities viršininkas. Išvykus apskrities viršininkui iš seminarijos rumų, policija pasiėlina.

Kovo 24 d. politinės policijos agentas atsilankė pas mokiniius Alf. Mažeikį ir Vl. Skirmuntą, kovo 25 d. pas Ant. Laugalį ir Matą Namavičių. Politinės policijos agentas klausinėja: kas prašymą rašė, iš kur pinigų gavo kelionei, ar nėra pašaliniių žmonių įtakos ir tt.; protokolų nerašė, tik pas Vl. Skirmuntą surašė. Pažymėtina, kad Tauragėje politinė policija mandagi: ne pas save kviečia, o pati atsilanko. Kiek politinės policijos darbas turi bendro su direktoriaus planais nieko negalima pasakyti. Direktorius sako, kad politinė policija veikia iš Kauno atvykusio policininko iniciatyva.

Didelė politinė byla. Politinė policija ir, matyti, pats direktorius tos nuomonės: iš mokiniių streiko padaryti didelę politinę bylą. Direktorius savo iniciatyva pradėjo kovo 26 d. tirinėti mokiniius. Direktorius nuomonė, jeigu pasisektų įrodyti, kad buvo pavalinėtas mokiniiu, tai tada turėtų nukentėti daug mokiniių ir net gali buti kalba apie teismą. Direktorius jaučiasi nugalėtoju ir ieško kaltininkų. Mokiniių upas pakeltas, visi susierzina ir laukia bausmių, ypač mokiniius baugina politinės policijos veikimas. Susiervinę mokiniai negali mokiniius, jų vaizduotėje stovi kalėjimas su vilkonių žiauriomis priemonėmis.

Kas privedė prie streiko. Kyla klausimas, kas privedė prie mokiniių streiko, kuriam malšinti buvo pakviesta policija? Pirmoje eilėje tenka kalbėti V. Dirginčių. V. Dirginčius, tarnavęs rusų kariuomenėje, žmogus nervingas ir šiurkštus.

LIETUVOS VALDZIA IŠSİ-GANDO „TĖVYNĖS“.

(Taša nuo 1 pusl.)

ir jis nesulaikys mus nuo besirūpinimo Lietuvos reikalais. Kaip iki šiol stovėjo Lietuva valstybės interesų sargyboje ir visais mums galimais budais juos gynėme, taip ir ateityje to paties kelio laikysimės. „Tėvynės“ redakcija laiko net nemaža garbę sau ir visai organizacijai, kad Lietuvos klerikalinio smurto riteriai ir juodosios reakcijos apaštalai laiko mūsų laikraštį savo užmačiams pavojingiausiu iš visų valstybinių nusistačiusių Amerikos lietuvių laikraščių. Vadinasi, „Tėvynė“ suduoda į skaudžiausią vietą klerikaliniui diktatoriui ir kovoje už Lietuvos žmonių laisvę, pilietines teises ir gerbuvį eina tuo keliu, kuris yra pavojingiausias Lietuvos judajam klerikalizmui. Mes tuomi didžiuojamės!

VIETINĖS ŽINIOS

Baltijos Valstybių Vakarelis.

Balandžio 22 d. Cosmopolitan klubas savo namuose, International House, 500 Riverside Drive, New York, surengė gražų Baltijos Valstybių ir Vengrijos vakarėlį. Programą susidėjo iš prakalbėlių, tautiškų dainų ir šokių ir kru-tamųjų paveikslų.

Lietuvių dalį vedė moksleivis Juozas Dvileskis, paeinant iš Waterbury, Conn. Moksleivis Dvileskis lanko Columbia Universitetą ir yra Cosmopolitan klubo nariu. Jis įdomiai ir puikiai perstatė Lietuvos istoriją.

Marijona Kižiūtė, akompanuojant Katarinai Kižiutei, jausmingai sudainavo kelias liaudies dainas. P. X. Strumskis, dirigentas Operetės Choro iš Brooklyn, N. Y., su sekančiais choro nariais: p. M. Strumskiene, A. Saurasaitiene, M. Bagužiute, A. Vencloviute J. Jakubiūčiū, K. Kriauciūnu, J. Zajancausku ir K. Saurasaičiu įvairino programą, padainuojant kelias liaudies dainas ir perstant kelis tautiškus šokius.

P. Strumskis pelnia didžios pagarbos del neuilstančių pastangų kuogražiausiai perstatyti Lietuvos muziką. Ačiu viršminėtiems dalyviams lietuvių programą buvo gražiausias.

Apart p. Dvileskio berods Cosmopolitan klube priguli moksleiviai Tamosaitis ir Gizas.

Ten buvęs.

Šimonies Paveikslų Paroda Tėsiama.

Balandžio 19 d. užsibaigusią kun. Remeikos salėje dailininko K. Šimonies paveikslų parodą perkėlė į „Vienybės“ Svetainę, kuri čionai tęsėsi apie keturias dienas. Pastariojioje vietoj paroda atlankė daug didesnis skaitlius publikos ir visi gerėjosi puikiais paveikslais. Paroda užsibaigė pereinot sekmadienio vakare, drauge su „Margučių Vakariene“, kurią buvo surengę vietinės TMD. kuopos darbuotojai. Kaip pati vakarienė, taip ir parodos uždarymas pavyko labai puikiai ir publikos atsilankė skaitlingas.

Dr. Monaghan komisar New burelis ir visi linksmi laiką praleido ir pasigėrėjo gražiais piešiniais.

Pereitą pirmadienį visa paroda perkelta į Waterbury, Conn., kurios paveikslus nuvežė dainininkas P. Rimkus. Teko patirti, kad iš čionai p. Rimkus jau grįž atgal Lietuvon, arba gal dar važiuos į Italiją, kaip kad seniaus yra ketinęs vykkti.

Parodą lankęs.

Policija Išvaikė Unijistų Demonstraciją.

Vietiniai anglų laikraščiai pranešė, kad apie 2,000 Amalgamietų Unijos narių, kurie pritaria komunistiniai Fosterio vadovaujama Unijų Svetimo Lygai, susirinko Union Square, nuo kur netoli yra Amalgamietų Unijos centralinė raštinė, su tikslu demonstratyviai užprotestuoti prieš unijos viršininkus: Sidney Hilman — prezidentą ir Juozą Schlosberg — sekretorių ir pastatyti jiems savo reikalavimus. Bet kadangi šita demonstrantų minia neturėjo iš policijos leidimo demonstruoti gatvėmis, tai policija juos išvaikė ir pareiškė prieš unijos viršininkus, kuriuos jau buvo iškėlė, nuo policijos bėgiodami patys demonstrantai sutrepė.

Sakoma, bebėgantį nuo raitos policijos minia sumindžiojo keletą ypatų ir net kelios moterys yra lengvai sužeistos. Bet laikraščiai tikrina, kad patį policija nenaudojo žiaurių priemonių. Esą iš anksto policija buvo sužinėjusi apie rengiamą demonstraciją ir todėl jau buvo prisirengusi į tai reaguoti ir veikdama sulig iš anksto nustatytu plano be jokių susikirtimų su minia išvaikė demonstrantus.

Lankėsi Redakcijoje.

Balandžio 24 d. atsilankė „Tėvynės“ Redakcijoje d. žymus SLA ir vietos darbuotojai Jonas Staniškis ir Adomas Šaukevičius iš Shenandoah, Pa. Jie lankėsi New Yorke su reikalais ir prie progos užėjo atlankyti savo organizacijos įstaigos ir joje dirbančių senų draugų šenadoriečių. Neseniai p. Staniškis sunkiai sirgo ir buvo nugabentas į ligoninę Philadelphijon, kur jam ir svarbi operacija padaryta, vienok dabar jau galutinai pasveikęs ir gerai išrodo.

Balandžio 27 d. lankėsi SLA Centre „Vilnius“ redaktorius p. Mizara iš Chicago, Ill. Jis važinėjo šioje apylinkėje su prakalbomis, tad prie progos atlankė ir savo organizacijos Centrą.

SLA. 126 Kuopos Susirinkimas.

Svarbus susirinkimas SLA 126 kuopos įvyks gegužio 8 d. 1925 m., 8 val. vakare, SLA Raštinėje, 307 W. 30-th St., New York City. Visi kuopos nariai yra kviečiami skaitlingai atsilankyti į šį susirinkimą, nes yra svarbių reikalų aptarimui ir taipgi kiekvieno nario pareiga užsimokėti duokles, kad neliktumet suspenduotais. Neatsilankiusieji nariai į šį susirinkimą gali būti nubausiti sulig SLA įstatymų nurodymu. Todėl visi nepamirškite šio svarbaus susirinkimo ir kiekvienas atsiveskite nors po vieną naują narį prirašyti prie SLA. 126 kuopos.

M. Draugeliūtė — sekr.

SLA. 83 Kuopos Susirinkimas.

SLA. 83 kp. susirinkimas įvyks ketv., gegužio 7 d., 8 val. vakare, 319 Grand St. svetainėje, Brooklyn, N. Y.

M. P. — prot. rašt.

Ivairios New Yorko Žinios.

Sveikatos Komisionierius Dr. Monaghan pataria New Yorko gyventojams apsisaugoti nuo rauplių, kurios pastaruoju metu laiku pradėjo plėstis New Yorke. Visam krašte siaučia rauplių liga ir kadangi visi keliai veda į New Yorką, tai jau susekta, kad keletas susirgimų buvo atvežtomis rauplėmis iš kitur. Sveikatos Komisionierius pataria, riauus patarimų yra kiekvienam kaip kad seniaus yra ketinęs vykkti. Jei kuris neišgali užsimokėti savo šeimynos gydyto-

ju, tai Sveikatos Taryba aprūpins jį šeimynos gydytoju. — Pereitą savaitę New Yorke jau buvo pora dienų ant tiek šiltų, kad New Yorko gyventojai netik numetė šalin pavasarinius ploščius, bet net apie 7,000 maudėsi pajūriais. Taipgi šiltas oras apsiereškė ir kitose dalyse Jung. Valst. ir nekuriose vietose termometras pasiekė net 91 laipsnį karščio. Vienok tuo patim laiku daugely vietų buvo šalta ir snigo. Pavizdžiu, Butte, Mont., prisnigo net 17 colių sniego. Vadinasi, Amerikos Dievas ne visus šio krašto žmones vienčiai myli.

Mokyklų inspektorių p. lė Farrell raportavo New Yorko švietimo Tarybai, kad pereinamais metais didžiajam New Yorke buvo 37,000 viešųjų mokyklų mokinių, kurie turėjo įvairius protinius trukumus. Daugeliu šitų nelaimingų jaunuolių suteikia galima pagalba.

Pereitą sekmadienio ryte nuo antros valandos prasidėjo New Yorke ir daugely kitur miestų taip vadinamas „dienos šviesos taupymo laikas“ ir visi laikrodžiai pavarėta viena valanda pirmyn. Taigi visas New Yorko gyvenimas viena valanda pasistumė pirmyn ir net daugelis geležinkelių apylinkės susisiekimui laikysis naujojo laiko. Tačiau visi geležinkeliai abelno susisiekimu plotmėje laikysis senojo laiko. Pirmą dieną daugelis žmonių apsigaua su laiku ir teko manyti ne vieną žmogų pykstantį ir keikiantį šitas perraamas, kurios yra viena nesąmone. Šitas naujas laikas tęsis iki paskutinio sekmadienio rugsėjo mėnesy.

Pereitais metais į New Yorką

važiavo ir išvažiavo vien gelžkelių traukiniais ir perkeliamaiais laiveliais kitur gyvenančių žmonių apie 989,617 kasdien. O kiek kasdien į New Yorką važiuoja ir išvažiuoja automobiliais per tiltus, tai irgi bus gana žymi skaitlinė. Todėl pasirodo, kad prie New Yorko susikimšimo žymiai prisideda kitų miestų gyventojai.

BALTIJOS AMERIKOS LINIJA.

Prisidėkit prie Ekskursijos Gegužės 19 d. laivu „ESTONIA“ Tiesiog į Klaipėdą visu keliu vandeniu, kuriai vadovaus žinomas tautietis ir pilnai patyręs palydovas p-nas C. G. LUKŠIS, lektorius ir paveikslų rodytojas.

Sekantis išplaukimas iš New Yorko Laivas „LITUANIA“, 9 d. Birželio.

Kainos laivakorčių: 1 Klaipėdą visu keliu vandeniu: 3-čia klasa \$107; 2-ra \$132.50.

BALTIC AMERICA LINE,

9 Broadway, New York City.

Kreipkitės čionai ar prie savo vietinių agentų.

NUBLANKE, SILPNI, NERVOUTI, SERGANTI ŽMONĖS DABAR GALI SURASTI PALENGVINIMĄ.

Daktarai pradeda nusistebėti kasdien, kad greitai tos gyduolės veikia. Tai yra mokslineis prirengimas, specialiai sutaisytos del budavojimo kraujo, nervų ir visos sistemos. Jos suteikia geležį del kraujo ir fosforą del nervų. Tos dvi gyduolės duodamos sykiu yra didelis budavojimas kraujo ir nervų, tiesiog paimto iš gamtos sandėlio.

Ta nauja gyduolė, Nuga-Tone, taipgi veikia gerai nuo nevirškinimo, kraujo nubėgimo, rugštumų viduriuose, galvos skaudėjimo, svai-gulio ir užkietėjimo vidurių. Vartokite jas keletą dienų ir jus ausis-tėbėsit kaip greitai jus pajusit geriau ir jus sveikata pasitaisys. Jūs

suteiks jums ramų ir malonų miegą ir jus jausitės labai gerai iš ryto. Jei jus daktaras dar neužrašė jums jų, nueikite pas aptiekorių ir nusipirkite butelį. Jos vadinasi Nuga-Tone. Jus turi pagelbėti ir už-gandinti jomis turįs jus gausite su-vo pinigų atgal. Tuo budu jos yra visuomet paroduojamos.

Rekomenduojamos, garantuojamos ir paroduojamos pas visus aptiekorius.

EXTRA! EXTRA! EXTRA!

Pigiau negu fabriko preke 6 puikų laikit dar tikrai \$5.55 yra tai labai pigi prekę, nes tie laikitai yra verti nemažius kaip \$12.00. Tik pamislykit ką gaunate. Gerą laikrodėlį, nikelio akmenuoti viduriai, puikus išmarginti nikelio lukštai, gerai rodo laiką ir gvarantuotas ant daug metų. Gvarantuoti balberio kliperiai plaukams kirpti. Revolveris B. C. 22 kalibro dručiai ir gražiai padirbtas, naudoja B. C. kulkas ir galite apsaugoti savo namus. Peilis 2 geri geležies, kamščius traukti ir stiklą piauiti. Gražus lenuogelis goldfilled su kompasu ir labai gera sefety britva. Tie visi daiktai yra gerai padaryti ir kozmam patiks. Laikrodėlis pats beveik tiek vertas kiek mes norim už visus daiktus. Tik ant trumpo laiko. Prisiųskite 25c stemponis, o \$5.55 užmokėsite kaip gausite tavorą į jusų namus. Adresuokite: PRACTICAL SALES COMPANY, 1219 N. Irving Ave., Dept. 611, CHICAGO, ILL.

JAU Prisipažino

visi, kad NAUJOKŲ padaryti Cigarai yra geriausi Amerikoje. Taip pat viengenciū gėrisi, kad garsiniant „TĖVYNĖJE“ remia lietuvišką literatūrą ir kovą už lietuvių tautos tiesas, tai yra svarus dalykas. UŽTAI garbaus SLA. draugai, kurie rukote vietoje kažin kokius cigarus, o gal lietuvių priešų, tad labai išimtingai darysite, kad tik Naujokų Brolių išdirbtus cigarus rukysite, kadangi ir cigarai labai geri, padaryti iš geriausio tabako: gra-žiai dega, malonus rukyti ir dumas puikiai kvėpia. Draugai „Tėvynės“, kurie dar ty cigarų nežinot, tad visur lietuviškose užieigose, Restoracijose, Klubuose ir štoruose reikalaukite ir rukykite visur.

JONO—JOHN'S CIGARA

arba Petro Naujoko po 10 centų cigarą, o rukant džiaugsitės, kad rukai puikų cigarą ir po vardu Vytauto (Ekstra po 15c.). Tėmyk vardą ir paveikslą ant bakso. Jus ysi myli.

Cigarus išsiunčiame visur Amerikoje per paštą į kitus miestus privatiškai ir bizineriams. Adresas:

NAUJOKŲ CIGARŲ FACTORY,

267 DIVISION AVE., BROOKLYN, N. Y.

Verta parent brolius lietuvius, nes jų cigarai labai geri. Agentai miestuose gali užsidirbti ekstra pinigų ir parent lietuvišką išdirbystę. Lai gyvuoja Lietuvų Tauta!

Gudrus Teisėjas Išgelbėjo Seimyną.

Namų gvininkas užganėdintas Visi linksmi!

Tula lenkų šeimyna New Yorke neseniai buvo pašaukta į teisimą, kuriame ėjo byla delai jos išsavyrmo iš namų. Principaliais liudininkais buvo keli kaimynai, kurie skundėsi, kad jie nuolatos yra erzunami verkiantių kudičių šitos lenkiškos šeimynos apartamente. Kaimynai tikrino, kad jie negali net naktimis miegoti delai to kudičių verksmo ir todėl praše namų savininko išsavyti šią lenkų šeimyną iš to namų.

Teisėjas išklauses verkiantių kudičių motinos pasiteisinimo, kad ji negalinti verkiantių vaikų nutildinti, nes jie verkia kankinami mėšlungio, pačinčio nuo vidurių degio ir užkietėjimo ir ji nežinanti kaip jiems pagelbėti. Išimtingas teisėjas įsakė tai tuojaus neuti aptieka, nusipirkti už 35c. bonką BAMBINO ir jo duoti kudičiams, kuomet tik užeis tie skausmingi simptomai. Teisėjas bylą sulaike 10 dienų, o motina padarė viską kaip buvo įsakyta. Dabar kudičiai naktimis jau neverkia, kaimynai yra užganėdinti, namų savininkas išlaikė bylą ir visi sau linksmai gyvena.

BAMBINO yra kudičių geriaustu draugu. Kudičiai mėgsta jį. Jie nes gėdo dangiai.

ODINĖS LIGOS yra tankiai nepaklaidamos; gali buti pergalėti vartojant SEVERA'S

ESKO

Antiseptiškas mostis.

Sutaisytas prašalinimui niežėjimo ir kitu odos iritacijias.

Kaina 50 centai.

Pirmiausias kreipkitės į aptieką.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA.

LAIVO VARDAS.

Visiems atkeliavusiems Amerikon stačiai iš Liepojaus-Libavos į New Yorką iki Rugpiučio-Augusto mėn. 1914 metų, atkeliavimo laiką ir laivo vardą suteikia

P. MIKOLAINIS, 188—190 Sands St., BROOKLYN, N. Y.

NGL NORTH GERMAN LLOYD LAIVAKORTES | ABI PUSI NUPIGINTOS | Lietuva Per Bremen'ą

Trečia klasa tikrai kajutos.

Neapilčiai grįžanti būgy 18 u nesiej prietaisuko neturė jokių kėblimų.

32 Broadway, New York, arba bile vietos agento

SKAUSMAI! KUR?

Del Ramatiško Gėlimo: Pridėkit ŽMIJEČNIKO ant skaudančios vietos ir apturėsit stebuklingą pasekmę.

Del Nerviško Galvos Skaudėjimo ir Neuralgijos Skausmų į Galvą: Pripikt biskį ŽMIJEČNIKO ant delno rankos ir su kvapu itraukit per nosį tą garą. Taip skaudančias vietas gerai išbraukykit su Žmiječniku.

Del Skausmų į Sonus, Krutinę, Pečiuose paeinančių nuo sunkaus darbo arba kėlimo, arba nuo šalčio, keli išbraukiami ŽMIJEČNIKO visą skausmą prašalins.

Del pailsintų, skausmo ir gėlimo muskulų arba gyslų gerai išbraukykit skaudančias vietas eidamas gult. O ant rytojaus reikalaukos pasekmės bus apturėta.

ŽMIJEČNIKO SUDĖTINIAI yra geriausi Kemikalai nuo apsaugojimo ant svieto del apsaugojimo savęs nuo užskėrimo paeinančių nuo įpiovimų ir įdrėkimų.

Vartotas per visuomenę per 30 metų suvirš. Neįojakis Bandymas — Pripažintas braukytas (Limentas) per visą svieta.

Prekės 35c., 65c. ir \$1.25.

Rašykite del musų knygučių apie gydulpes ir kaip jas vartot.

ALBERT G. GROB LEWISKI & CO., Dept. T. Plymouth, Pa.

LIETUVON

NAUJAI NUPIGINTOS KAINOS | ABI RUSI.

Trečioje klasioje sulig laivo į Kauną ir atgal nuo \$203 iki \$215 GERA NAUJIENA. Naujas Suv. Valst. įstatymas paveltis atlankyti Tėvynę ir buti metus, paskui be kliečių grįžti Amerikon nežuriant kvotos. Musų dideli laivai milžinai, kaip MAJESTIC, didžiausias pasauly, OLYMPIC, LAPLAND, PITTSBURGH, etc. silo greitą kelionę į Cherbourg, Southampton, Antwerp. Daug laivų išplaukia kas sa valtė.

Visi musų 3-čios klasės keleiviai gausa atskirus kambarius dvimems, keturiems ar šešioms žmonėms. Patogumai, puikus maistas ir mandagumas. Kreipkitės prie mūsų vietinių agentų arba WHITE STAR LINE RED STAR LINE No. 1 Broadway, New York

NAUJAS IŠRADIMAS DEKSNIO GALINGA MOSTIS

Gerda, Resuscitator, Ramko, Kaju, Nugaros skaudėjimas, Šaltis, Ranku, Koju, širpimas, Dusuli, Galvos skaudėjimas, ir teip visokių skaudėjimų (tik ne ronas).

Tukstantai žmonių yra išgydyti o milijonai dar nežino apie tai.

Deksnio Galinga Mostis yra tiek verta suko, kiek ji pati sveria su-lyg suodos gydyne.

Kaina 75 centai, \$1.50 ir \$3.00, ir 10 centu extra už persiuntimą.

Klauskite pas aptiekorių teip DEKEN'S NEW DISCOVERY OINTMENT.

Deksnis Ointment Co. 518 MAIN ST. BOX 352 HARTFORD, CONN. U. S. A.

Pain-Expeller

Kuomet reumatizmas ar neuralgija vargina jus, ištrinkite skaudamas vietas šiuo atsakantiu betanyminiu linimentu ir tuojaus pajusit palie-gvimas.

35c. ir 70c. bonka vaistinė. Tėmykite, kad butų Iškuro vaistinė.

F. AD. RICHTER & CO. Berry & South 5th Sts. Brooklyn, N. Y.

VIEŠASAI NOTARAS

Darau visokiuose reikaluose legalius dokumentus, daviernastis (įgaliojimus), pasportus piliečiams ir nepiliečiams, iš Lietuvos giminių partraukimui „Affidavit of Support“, pirkimo ir pardavimo aktus, kaslik nuosavybės Lietuvoje, arba dalių ir žemės pavėdimo laikinai ir parduotinai, ir kitokius dokumentus.

Esu įsiregistravęs Lietuvos Atstovybėje Washington, D. C. ir ras Lietuvos Konsulį, New York, N. Y.

Viską atlieku be jokių sutrukdyimų, greitai, teisingai ir pigiai. Reikale kreipkitės šiuomi adresu:

A. B. STRIMAITIS, G. P. O. L. BOX 127, NEW YORK, N. Y.

JUOZAS AMBRAZIEJUS AGENTURA

Parduodame laivakortes į Lietuvą ir atgal, padarome dokumentus sugrįžimui ir pasportus. Siunčiame pinigus į visas šalis greitai ir žemiausiu dienos kursu. Kreipkitės:

168 Grand St., Brooklyn, N. Y. Tel. Greenpoint 5975. SLA. Narys.

VIENAS IŠ SAUGIAUSIŲ BANKŲ.

Vienas iš saugiausių ir geriausių Bankų Pittsburgh, Pa., tai yra ALL NATIONS DEPOSIT BANK. Prima pinigus ant pėdumo ir moka 4 nuosimti. Siunčia pinigus į visas dalis svieto greitai ir saugiai. Minėto Banko užrubežinis skyrius po vardu P. V. Obiecnas and Co. Parduoda laivakortes ant visokių linijų į Lietuvą ir iš Lietuvos ant greičiausių laivų. Parupinam pasus keliaujantiems į Lietuvą ir padirbam reikalingus dokumentus del partraukimo giminių iš Lietuvos. Padirbam įgaliojimus arba davier-nastis.

Reikalui atsitikus kreipkitės prie vedėjo lietuviško skyriaus ADOMO VARAŠIAUS.

ALL NATIONS DEPOSIT BANK, 12-th and Carson Street, Pittsburgh, Pa.

Atidarytas naujas didžiausias Akc. „SVYTURIO“ Bendrovės KNYGYNAS

3305 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Visos knygos iš Lietuvos. Sutaíso knygnyns ir bibliotekas. Pristato mokykloms vadovėlius. Reikalaukite naujo Katalogo. Kainos labai žemos.

Geras paprotys

Naudokit Ruffles kasdien, kad užlaikius galvos odą sveiką ir kad turėt puikius žvilgančius plaukus.

sunajkina pleiskams, tą svarbiausį priešą gražių plaukų. Nusipirkite bonką už 65c šiandien pas savo vaistinė, 75c kuomet sumčiama tiesiog iš laboratorijos.

F. AD. RICHTER & CO. Berry & South 5th Sts. Brooklyn, N. Y.

„GYDYTOJAS“

didžiausias sveikatos ir mokslo žurnalas lietuvių kalboje „GYDYTOJĄ“ leidžia Amerikos Lietuvių Dakтары Draugija. Reduoja Dr. A. J. Karalius ir Dr. S. Bičis.

„GYDYTOJAS“ mokina kaip apsisaugoti nuo ligų, duoda tinkamų patarimų sveikatos dalykuose ir suteikia tinkamai prirengtų mokslinių straipsnių.

„GYDYTOJAS“ talpina gražių paveikslų. UŽSIRASŲK VISIEMS METAMS. Amerikoje ir į Lietuvą kaina du doleriai metams Pa-vienis numeris 20 centų.

„GYDYTOJAS“, Chicago, Illinois. 2201 W. 22-nd St.,